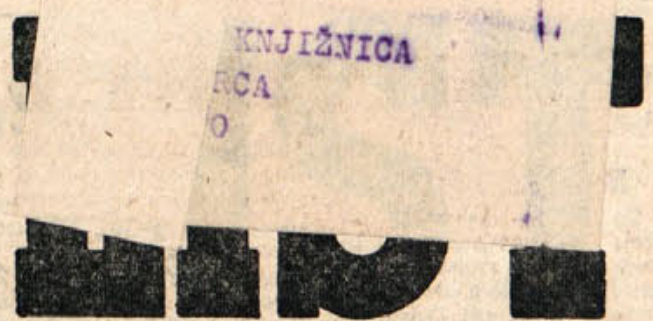

DOLENSKI

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lasnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsako sredo. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din. Četrtna 120 din; plačljiva vs naprej. Za inozemstvo 900 din oziroma ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 38 (392)

Leto VIII

NOVO MESTO, 18. SEPTEMBRA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30. Pošt. pred. Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Časopisno-založniško podjetje «Slov. poročevalce» v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Level

Izbrani so prvi kandidati

Živahna predvolilna razgibanost na številnih zborih volivcev — Najboljša udeležba je tam, kjer so politične organizacije ljudi dobro seznanile s pomenom oktobrskih volitev — Organizacije in člani Socialistične zveze predlagajo za kandidate ljudi, katerim lahko zaupajo

Nedelji 8. in 15. septembra sta bili v dosežanem predvolilnem delu najbolj razgibani. Nad zborov volivcev je bilo sklicanih po vseh občinskih našega okraja, marsikje pa so se volivci zbrali tudi med tednom in poslušali poročila odbornikov o dosežanem delu občin. Pregledali so dosežene uspehe, govorili o še izvršenih in še neuradnihih nalogah ter se zlasti razvneli pri dajanju predlogov, kako naj bi v občinah gospodarili potem, ko bomo njihova vodstva zapuili za 4 leta novim odbornikom.

Prva poročila — čeprav celotnega pregleda o večini zborov zadnje nedelje še nimamo — govorijo o živahnem zanimanju za bližnje volitve. Povsod tam, kjer so organizacije SZDL ljudi dobro seznanile s pomenom volitev v nove občinske in okrajne ljudske odbore. Je bila udeležba dobra (Črnomelj 300 volivcev, Mirna 120 ljudi, Gor. Stara vas 62, Mokronog nad 120 itd.). Če je bil čas za zbor volivcev pravilno izbran, se nad udeležbo ni bilo treba pritoževati. Slabše je bilo n. pr. prvo nedeljo v Kostanjevici-Podbočju, kjer so ljudi premalo obvestili, zbor volivcev pa na hitro roko določili za nedeljo popoldne, ko je bila večina odraslih pri sušenju otave ali v vinogradih. Ker ni bilo udeležbe, so morali zbor sklicati še enkrat. Tudi v nekaterih drugih krajih organizacije SZDL niso dovolj naredile, da bi bili ljudje dobro seznanjeni, pred kakšnimi volitvami bomo v oktobru. Ker morajo biti vsi zbori volivcev

zaključeni v zakonitem roku najkasneje do 28. septembra, bodo morale ponekod organizacije SZDL in občinski ljudski odbori pohiteti, da ne bo zamud. Tolažiti se z izgovori, češ da lahko predlagamo kandidate tudi z listami državljanov, bi bilo nevhvalno in nes pametno delo. V takih primerih ljudje ne bodo obveščeni o volitvah in volivci ne bodo prišli na volitve. Če bi si kje že vzeli čas za pobiranje podpisov, ga lahko prav tako in bolj hvaležno porabimo za agitacijo za dober zbor volivcev. Do takih primerov pa verjetno v okraju ne bo prišlo.

Dosedanji zbori volivcev so (razen redkih izjem, kjer so bili premalo pripravljeni) pokazali precejšnjo zrelost ljudi. Povsod smo lahko slišali zelo pametna pogovora o občinskem gospodarstvu, zlasti pa predloge, kako naj bi novi odbori še posebej skrbeli za večji in širši razvoj komunalnega gospodarstva v občinah. Ko so govorili o kandidatih, so imeli volivci na voljo, da se odločijo bodisi za toliko kandidatov, kolikor bo njihova volilna enota imela v novem odboru odbornikov, ali pa za poljubno število kandidatov. Tako so izbrali v Črnomlju, ki bo imel v novem občinskem ljudskem odboru 52 odbornikov za prvo volilno enoto 10 kandidatov, izmed katerih bo 5 izvoljenih. Izbra med najboljimi bo torej zares široka in demokratična. V Mokronogu, kjer je bil na zbor volivcev tudi ljudski poslanec Franc Kresc-Coban, so volivci predlagali za kandidate Jožeta Jeriča, Vilka Videčnika, Milana Uhana, Majdo Nečmer, Rudolfa Bizjaka in Toma Strela, Na Mirni

kandidirajo Ludvik Goleb, Teresija Peterlin, Slavka Morin in Ivan Bon. V Orehoviču so predlagani za kandidate Tone Jakše, Tone Radešek, Franc Jakše in Zupančič iz Cerovega loga V Gabru nad Semičem so se zbrali 50 ljudi; čeprav so prišli iz oddaljenega Biatnika, s Planine in raztresene Semiške gore, so imeli razgiban in ploden zbor volivcev, da jih je treba le pohvaliti! Izvolili so si dva delegata.

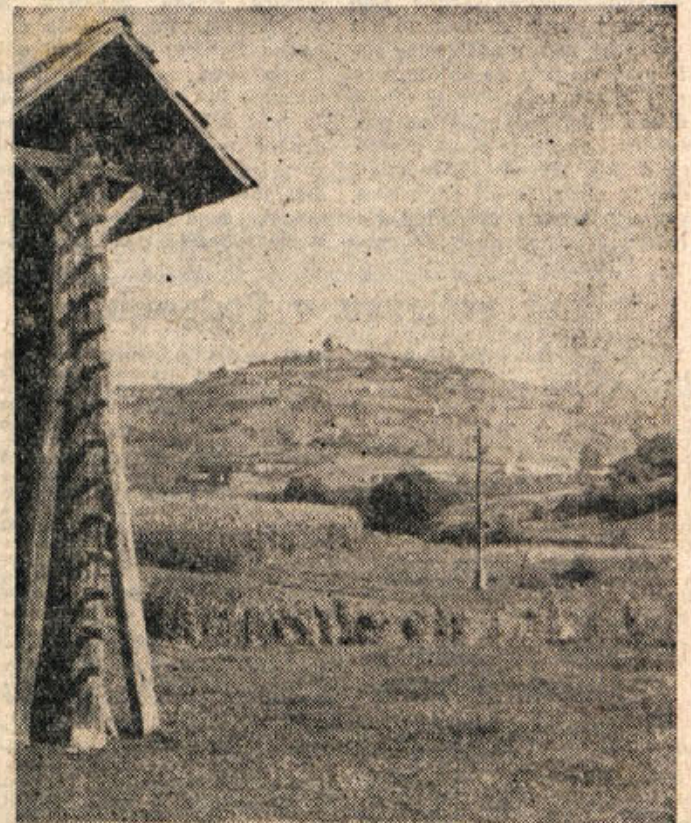
Tako bi lahko naštevali kar naprej. Ponekod ni bilo jasne odgovora, kako je s »skandidati«. Takole je: če je volivcem kandidat všeč, če so vsi zanj in če so prepričani, da ga bodo na volitvah kot poštenjaka, ki mu je socializem res pri srcu, tudi izvolili, potem bi mu bilo nes pametno postavljati še skandidate. Če pa je nasprotno splošna želja, da naj bi bilo kandidatov več, da bo izbira lahko kar najboljša, pa naj volivci izberejo najdelavnije tovariše in tovaršice, katerim bodo zaupali delo v občini v prihodnjih štirih letih.

Da so odbori Socialistične zveze temeljito pregledali svoje

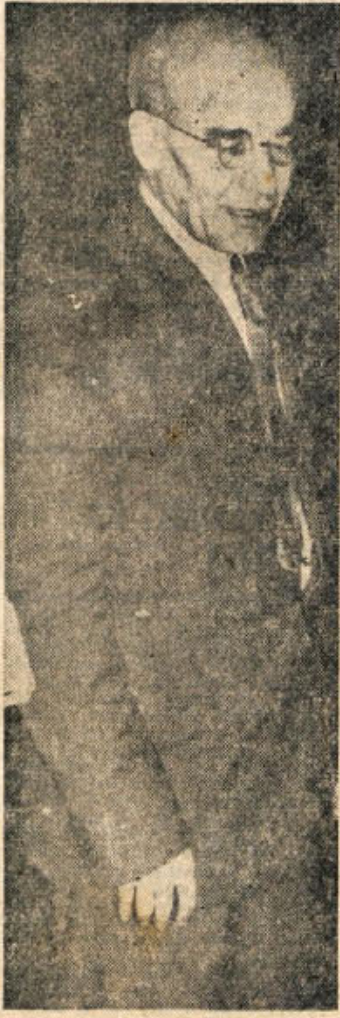
vrste in predlagali na zborih volivcev za kandidate za nove odbornike najprejdenje borce za socializem, potrjujejo sprejemi predlaganih tovarišev in tovaršic. Treba je le še znova opozoriti na potrebno pomladitev novih odborov kot na to, da naj kandidira v nove odbore čimveč zaslužnih žena, zadržane, delavk, gospodinj, prosvetnih in drugih javnih delavk.

Medtem so bili tudi že v mnogih podjetjih zbori volivcev-proizvajalcev, tako n. pr. v novomeški Industriji; perila, na železnici, pri Novolesu, pri Gozdnihi upravah v Straži, Črmošnjicah, Poljanah in drugje. Živahna razgibanost, dobro sodelovanje in veliko zanimanje za bližnje volitve so odlika doslej izvršenih zborov volivcev za bodoče občinske zore proizvajalcev.

Dosedanja razgibanost se bo ta teden še stopnjevala s številnimi novimi zbori volivcev zlasti v Novem mestu, pa tudi v vseh drugih občinskih bodo po hiteli, da v zakonitem roku in s predpisano udeležbo izvolimo kandidate za nove občinske in okrajne ljudske odbore.

«Ze črček prepeva, ne more več spat...» poje narodna pesem in še malo, pa bo trgatve zares tu. Kjer ni bilo 6. maja posebe, bo trgatve bogata in sladka. Na Trški gori pa bo letos žal le malo trgatve in veliko manj mošta kot v prejšnjih letih. Zdej si želijo vinogradniki še kak teden ali dva dobrega sonca, da bo vse zares dozorelo. Bele sorte bodo začeli trgati v novomeški občini 1. oktobra, črne pa šele 10. oktobra, tako je sklenil občinski svet za kmetijstvo. Le tako bo v jagodah dovolj sladkorja za kvaliteto, ki jo zahtevamo od naših vin. Na sliko: pogled na Trško goro, ki jo začinja ovijati jesen v svoje čare.

«Po letih ločitve smo se ponovno našli kot stari prijatelji, ki jih veče skupna ideja marksizma-leninizma, povezana z vami proletarskega internacionalizma, skupnimi cilji izgradnje socialistične družbe, ki jo smatramo za najboljšo» — je povedal v nedeljo tov. Wladislav Gomulka, prvi sekretar CK poljske združene delavske partije. Po topleni in bratskem sprejemu se je poljska partijska in vladna delegacija vrnila v ponedeljek na Poljsko

Krajevni praznik v Otočcu

Trinajstdeset september praznujejo v Otočcu že nekaj let kot svoj praznik. Ta dan se spominjajo žalostnega dogodka leta 1942, ko so fašisti po zahtevi podlega izdajalca uveli in ustrelili devet aktivistov, med njimi tudi narodnega heroja Vinka Paderišča-Batzeja, Alojzija Gregorčiča, Vinka Kosa in druge.

Glavni del proslave bo letos v Zagradi blizu kraja, kjer so bili ujeti aktivisti. Zveza borcev, ki skupno z ostalimi organizacijami pripravila letošnje

praznovanje krajevnega praznika, vabí preživle borce in aktiviste ter ostale, da se udeležijo praznovanja v Zagradi. Zbrališče bo v Otočcu, od koder bodo šli udeleženci praznovanja v povorki na kraj proslave blizu Beceletovh. M. G.

REME

ZA CAS OD 20. DO 29. SEPT.

Okoli 21. in 26. septembra izdatne padavine s močnimi ohlaiditvami, kaže celo izjemoma na sneg do nižin. Pozneje od prvih razjasnitvah nevarnost slane. Ostale dni v glavnem lepo in postopoma toplejšje vreme, vendar ne povsem brez motenj. V. M.

Priprave za cepljenje otrok

V okraju bo cepilnih nad 10.000 otrok, starih od 6 mesecev do 6 let. — Starši, poskrbite za cepljenje vaših najmlajših proti zahrbitni otroški paralizi (ohromelost), da si ne boste morda kdaj očitali zamujenih zdravstvenih ukrepov!

Dvanajstega septembra je imel sejo štab za cepljenje otrok proti otroški ohromelosti. Na seji so pregledali potek dosedanjih priprav. Mimo okrajnega obstajajo še občinski štabi za izvedbo te pomembne zdravstvene akcije, ki mora biti najskrbnejše pripravljena in je potrebno, da sodelujemo pri njej prav vsi. Občinski štabi so v sodelovanju z zdravstvenimi aktivisti na terenu sestavili spiske otrok, ki pridejo letos v poštev za cepljenje. To so otroci, rojeni leta 1951 pa vse do prvih treh mesecev 1957. Do seje je sporočilo število teh otrok sedem občinskih štabov. Sodeč po njihovih prijavah bi v okraju letos cepilnih skoraj 10.000 otrok v starosti od šestih mesecev do šestih let.

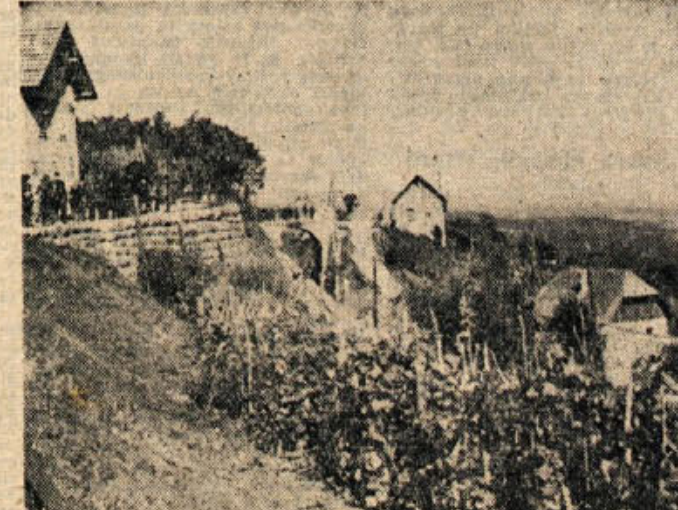
Izmed zdravstvenega kadra v okraju je štab določil za cepljenje štiri strokovnjake. To so: primarij dr. Ivo Smečnik, dr. Adolf Špiler, dr. Zakrajškova in medicinska sestra Marina Vuk. Z ekipo, ki bo cepila otroke, bo šel vedno krajevni zdravnik, ki bo tudi pregledal otroke glede zdravja. Razen tega bodo lahko v veliko pomoč zdravniškim ekipam odbori RK, zlasti pa tečajnice, ki so končale tečaj Rdečega križa.

Kot so pojasnili na seji, bo cepljenje otrok na prostovoljni osnovi. Štab se nima točnih cen za cepljenje, vsekakor pa ne bodo pretirane. Večji del stroškov cepljenja bo nosila družba. Vsak otrok, ki bo določen za cepljenje, bo cepljen trikrat z enomesečnim presledkom. Cepitji bodo začeli v prvi polovici oktobra.

Cepljenje otrok proti otroški paralizi je velika in odgovorna naloga. Poskrbeti moramo, da bo zato cepljenje res zajelo vse otroke, ker le tako bo uspešno. Pri tem ne smemo pozabiti, da

je bilo lani v našem okraju 32 primerov otroške paralize, da je le četrtna teh otrok popolnoma ozdravela, da jih je ena četrtnina umrla in da imajo ostali hude posledice. Zato nam ne sme biti žal truda in stroškov, da obvarujemo otroke te zavrattne bolezni!

Kraje cepljenja bodo določili občinski štabi. Na okrajnem štabu so mnenja, naj bo cepič čimveč, da ne bo treba nositi otrok daleč na cepljenje.

V Semiču, Maverlenu, okoli Metilke, Drašičev, Božakovega in še marsikje v Beli krajini čakajo težko obložene trte na pridne roke obiračev. Ta bo vina, kot ga ni bilo že deset let. Pa dobro bo, da že dolgo ne tako! Sebi in kupecu pa bo škodoval vsak, ki bo prehitro trgati! Vinogradniki, ravnejte se po navodilih za trgatve, ki jih je izdala vaša občina! Na sliko: Semič vabi...

Za resnično enakopravnost žena

Z okrajne konference Zveze ženskih društev

OLO, polkovnik Simo Livača, komandant garnizije JLA, tajnik OSS Ivan Usenik, medtem ko sta zastopali glavni odbor ZZZ Slovenije Milena Korže in glavni odbor Zveze žena za družnico Cvetka Vodopivec. Med

nje usmerjanje v številne organizacije, ki zadevajo dom in družino, vzgojo, socialno varstvo in zdravstvo, izobraževanje, skrb za komunalo politiko v občini s sodelovanjem v odborih in svetih ljudske oblasti ter pod. Ustanavljanje novih društev za napredek gospodinjstva, skrb za šolske in mlečne kuhinje, za ureditev menz in obratnih kuhinj, za tečajje za zdravo prehrano, pomoč ženam in dekletom — vse to ostaja tudi vnaprej glavni del nalog okrajnega zavoda in ženskih društev. Nove naloge kmetijskega združništva za kmetijski načrt dela zveze žena združnic, o katerem je na konferenci govorila Jožica Čudovan.

V OSPREJU ZANIMANJA: VOLITVE

Razpravljanje po poročilih je zajelo najraznovrstnejša področja udeleževanja žena v organizacijah in društvih, v ospredju pa je bil pogovor o bližnjih volitvah. Tovarišice so poročale, da ni čutili dovolj priloge za kandidiranje žena v nove občinske odbore. Čeprav je delež žena v narodnem gospodarstvu ogromen in se večji del sredstev v družini pretaka skozi njihove roke, imamo še vedno opravka s podcenjevanjem in zapostavljanjem žene v javnem življenju. Več polovice volivcev v okraju predstavlja žene, samo majhen odstotek iz te večine pa je bil doslej zastopan v odborih ljudske oblasti, organih družbenega upravljanja, vodstvu zadrug in pod. Pri tem ne gre za zboljšanje odstotka v udeležbi žena v našem družbenem življenju, temveč moramo doseči dejansko sodelovanje izkušnih, sposobnih žena v delu naših občin, svetov in odborov. Vse to je treba na zborih volivcev povedati! Žene ne bi smele pozabiti, da imajo v vrstah volivcev večino, ki lahko, če je enotna in združena, gladko zmaga tako pri predlaganju kandidatov kot pri njihovih izvolitvah. Naše žene imajo bogate izkušnje, ko so v narodnoosvobodilni vojni nosile najtežji del bremen. Prav v našem okraju so tradicije na ta slavna leta največje, treba pa je, kot je med drugim dejal predsednik OLO Franc Pirkovič, malo več korajžje pri postavljanju zahtev, da bodo dobile žene svoje mesto v družbi in njenem upravljanju. Žene so zato sklenile, da bodo s sklepi konference seznanile vse žene svojih področij. Posebno bodo agitirale za to, da pride na liste kandidatov čimveč zaslužnih, sposobnih tovaršic in da bodo predvsem žene predlagane kandidatke tudi volile.

Notranjepolitični tedenski pregled

Občinski zbori volivcev

S spremembami v volilnem sistemu bodo uvedeni zbori proizvajalcev tudi v občine. Oktobra bodo vsi neposredni proizvajalci, to so delavci in nameščenci gospodarskih podjetij in kmetje, volili razen odbornikov ljudskega odbora tudi člane zborov proizvajalcev. Uvajanje tega organa pri občinah je pravzaprav samo korak naprej pri razvijanju in utrjevanju komunalnega sistema.

Občina je v poslednjih letih dobila tolikšne pravice na področju gospodarjenja, da je postala volitev organa, ki bo neposredno reševal in pretresal vprašanja s tega področja, najna. Z zborom proizvajalcev bodo prišli do večje besede tisti državljanji, ki s svojim delom ustvarjajo novo vrednost — denar, s katerim razpolaga občina. Zbor proizvajalcev naj bi enakopravno z ljudskim odborom odločal o uporabi razpoložljivih sredstev, o smotrnejšem gospodarjenju itd. In končno: prav ta zbor bi moral ustvariti boljši stik med občino in podjetjem na eni strani in občino ter prebivalci na drugi strani. Vse te in še druge naloge so važne, nam pa se zdita še celo važni slednji dve:

Doslej je bilo v marsikateri občini tako, da je podjetje videlo le svoje težave; težavam in nalogam občine pa organi samoupravljanja v tovarnah mnogokrat niso znali pristihniti. Tega nasprotja med interesi podjetja na eni strani in interesi občine na drugi strani niso posebno uspešno reševali niti okrajni zbori proizvajalcev (razloziv za to je veliko, toda nam odmerjeni

prostor ne dopušča opisovanje le-teh). Podobno je tudi v občinah s pretežno kmečkimi proizvajalci. Le-ti prav tako slabo slišijo, kadar občina nekaj zahteva — in so glasnejši, kadar ob občine žele dobiti kakšno komunalo napravo, napajališče n. pr. Tudi tu je nasprotje med interesi posameznika in interesi občinske skupnosti še precejšnje. Prav od zborov proizvajalcev pri občinah pa pričakujemo, da bodo z razpravami o skupnih nalogah uspeli postopoma to nesprotje odpraviti. V občinah s pretežno kmečkimi prebivalci, kjer bo v zborih dokajšnje število kmetov, bodo kmalu ugotovili, da so naloge neizvedljive, če proizvajalci, ki imajo do občine obveznosti (davki n. pr.) le-teh ne izpolnjujejo. Nekaj podobnega velja za tiste občine, kjer je več industrije, gospodarskih podjetij, v katerih ustvarjajo večji dohodek in bodo zato v zboru pretežno delavci. Odborniki zborov proizvajalcev v takih občinah bodo kmalu uvideli, da je za napredek celote in končno tudi za boljše življenje posameznika koristnejše, če podrede svoje interese skupnim.

Zbori proizvajalcev pa naj bi ustvarili tudi boljšo vez med občino in njenimi prebivalci. Tu mislimo predvsem na skrb vseh samoupravnih organov, še posebej za zborov proizvajalcev, za delovnega človeka. Občine oziroma občinski ljudski odbori so doslej prečesto videli le tovarne in so vsa sredstva usmerjali v to gospodarsko dejavnost. Menimo, da bodo zbori proizvajalcev posvetili precej časa razpravam, ki naj

pospešijo razvoj tistih dejavnosti, ki služijo človeku. Občinske sklade smo doslej uporabljali v vse mogoče namene, ki največkrat ne donajajo neposredne koristi delovnemu človeku. Z graditvijo novih tovarn večamo število zaposlenih in s tem še povečujemo težave v preskrbi prebivalstva, težave zaradi pomanjkanja stanovanj, šol itd. Na zboru proizvajalcev bodo lahko ovrgli zahteve posameznih podjetij, ki bi se rada kar naprej razširjala in po našem mišljenju zlahka dokazali, da je treba kar največ sredstev porabiti za razvoj turizma, gostinstva in za gospodarske investicije, kamor spada gradnja šol, vodovodov in drugih komunálnih naprav. Končno je treba vedeti, da stroji in tovarnah, ki že stoje na območju občin, še zdaleč niso izkoriščeni. Namesto novih investicij v industriji bo za prebivalstvo in občino veliko koristnejše, če bo zbor proizvajalcev začel resnejšo borbo za dvig storilnosti. Tu bodo imeli vse možnosti, tudi zato ker volivce-proizvajalce vedno nosljamo, kako se uporabljajo sredstva, ki jih sami ustvarjajo.

S tem seveda nismo zapisali vseh nalog, ki čakajo zore proizvajalcev. Pomen teh organov je velik in se zato čudimo, da v pripravah na volitve ponekod temu ne posvečajo posebne pozornosti. V resnici pa volitve v zboru proizvajalcev niso prav nič manj važne kot volitve v občinske ljudske odbore. V času pred volitvami se bomo morali pogovoriti, kdo naj bo odbornik zboru proizvajalcev. Delo dosedanjih okrajnih zborov proizvajalcev nam je bilo v podkup. V teh organih je vse preveč direktorjev in nameščencev, vse premalo pa delavcev in zato ni nič čudnega, če smo na sejah okrajnih zborov poslušali mnogokrat razprave, v katerih se je vsak boril le za svoje interese.

Socialistična zveza predlaga

Najmlajši upravnik

To je v našem okraju 26-letni kmetijski tehnik Franc Beg, upravnik zadružnega posestva Trška gora. Doma je iz Doinjih Sušic pri Dolenjskih Toplicah. Mesto upravnika je prezel oktobra 1955, ko je končal srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in odslužil vojaški rok.

Franc Beg je delaven mladinski aktivist. Navzlic mladosti je dober upravnik in gospodar. 200 hektarov obsega to posestvo, ki je šele v razvoju. S pomočjo trinajstih stalnih delavcev Franc zelo uspešno upravlja zaupano mu posestvo. 45 ton pšenice se suši v silnici pod Bajnofom, zraven 15 ton ovsu, kar je mimo drugega letošnji pridelek posestva. Čeprav je zlasti pšenico gojil prizadeval spomladanski mraz, je bil povprečni pridelek vendar 22 stotov na hektar. Tudi spodnje vinograde je mraz hudo prizadel. Za kak milijon škode jim je povzročil. Krompirja bo letos okoli 100 ton, v hlevih pa imajo 60 glav lepe živine. Zivinoreja in 3 hektare velika travnica z modernim silico sta glavni panogi posestva.

Dober upravnik in sposoben gospodar je Franc Beg. Prav bi bilo, da bi prišel tudi v ljudski odbor, kamor ga predlaga odbor Socialistične zveze.

Delavna zadružnica

Odkar obstaja kmetijska zadružnica Senternej, je njena članica Rezka Jankovič iz Senterneje. Pa ni samo navadna članica; v zadruzi odnosi med zadružnicami je poznana kot marljiva delavka. Je tudi delegatka okrajne zadružne zveze. Z vsemi silami si prizadeva zlasti za napredek gospodinjstva, da bi tudi kmečka žena imela lažje delo in več izobrazbe, da bi se sezna-

nila s sodobnim načinom priprave hrane, da bi znala bolj izkoristiti to, kar ji daje domaća zemlja, da bi si znala ustvariti več dohodkov, skratka: polepšati življenje sebi in družini.

K Rezki rade prihajajo ženske po navete in navodila, pa tudi po recepte za pripravo živul. Rada jim pomaga, rada svetuje. Rezka pa pravi, da možki člani zadruge, pa tudi upravni odbor, kaj slabo spuštujejo delo žena, odnosno ga podcenjujejo. Da, to je na žalost še marsikje res, a to je krivica, to je napaka. Žena, ki ume dobro voditi gospodinjstvo, ki navzlic obilnemu delu doma še vedno najde časa tudi za delo v zadruzi, v organizacijah in društvih, ki nesebično dela za splošni napredek, bi morala imeti mesto tudi v oblastvenih organih. Občinski odbor Socialistične zveze v Senterneji je prav na osnovi pravilne ocene poživljevalnega dela Rezke Jankovičeve v zadružništvu predlagal tudi njo za kandidata za občinski zbor proizvajalcev. Prav je tako, čimveč delovnih žena in mladine v nove ljudske odbore!

Volitve, za katere so vsi več ali manj vedeli, kako se bodo končale, so zdaj končane. Stranka kancelerja Adenauerja — krščansko demokratska unija je dobila 50,2% glasov, socialni demokrati pa 31,8%. S tem je Adenauer dobil absolutno večino, kar pomeni, da je njegovo geslo »Blaginja za vse«, čeprav je še daleč od resnice, doživelo uspeh.

Pri vsem tem je igral zelo pomembno vlogo zahodnonemški »gospodarski čudež«, na katerega so Nemci neznošno ponosni. Celotni tisti, ki imajo od tega čudeža malo, se z njim ponašajo. To je nekakšno nemško maščevanje za poraz in za ponižanja v preteklosti. Adenauer je nenehno breknal na struno tega nemškega »čudeža« in vtepal ljudem v glavo, da bi bila vsaka sprememba lahko usodna, da bi vsak eksperiment na levo pomenil konec gospodarske blaginje Zvezne republike Nemčije. Res je, da je gospodarstvo Zahodne Nemčije danes najtrdnjše v Evropi. Za letos pričakujejo, da bo zahodnonemški izvoz dosegel rekordov obsega v vrednosti 36 milijard mark v primeri z 22 milijardami leta 1954. Zlate in devizne rezerve znašajo zdaj 21 milijard mark. Za to si je seveda lastil zasluge kanceler oziroma njegova krščansko demokratska unija.

Toda v resnici je ta izredno nagel in visok vzpon nemškega gospodarstva delo nemških delavcev, ki so dolga leta v pomankljavih stiskah zobe, trdo delali in se zadovoljevali z malim. Stavk skoraj ni bilo, če izvzamemo

veliko stavko v Schleswig-Holsteinu pred letošnjo zimo. Zato je lahko danes Alfred Krupp, nekdanji vojni zločinec, danes eden izmed najbogatejših ljudi na svetu. Toda čeprav je bila Adenauerjeva propagandna pristranost, je njegovi stranki prinesla dvanajst novih sedežev v zveznem parlamentu (267). Socialni demokrati so si sicer pridobili šestnajst novih sedežev, toda uspeh krščanskih demokratov je mnogo večji, ker so si zdaj pridobili absolutno večino več glasov in ne samo enega kot v prejšnjem parlamentu.

BREZ SPREMEMBE

Zvezne volitve prejšnjo nedeljo so pomenile smrt za majhne stranke, zakaj na teh volitvah je prvič veljalo načelo, da tista stranka, ki na vsem ozemlju Zahodne Nemčije ne zbere vsaj 5%, ne more dobiti zastopstva v parlamentu. Tako so zdaj v novem zahodnonemškem parlamentu zastopane samo krščansko demokratska unija, socialna demokratska stranka, liberalna svobodna nemška stranka in pa nemška stranka. Odpadlo je osem majhnih strank, med njimi tudi komunisti, ki so tako in tako prepovedani kot stranka. V zahodnonemški politiki se je tako in tako začelo obdobje velikih strank.

Kako bo ta zmaga vplivala na osem-

desletnega kancelerja Adenauerja, še ni znano. Vsekakor ga bo še bolj utrdila v njegovi dosedajni politiki liberalnega gospodarstva (saj pravijo Zahodni Nemčiji ameriška izločba v Evropi) in v politiki, ki bo še poglavitno prepada med obema deloma Nemčije. Osebnost bo stari kanceler najbrž postal še bolj trmast in samosvoj, saj je znano, da nima posebnega velikega spoštovanja niti do zveznega parlamenta niti do manjših osebnosti in tokov v lastni stranki. Vse mora iti po njegovem.

Socialni demokrati so gotovo pričakovali, da bo spet zmagal Adenauer. Njegovo sklicevanje na nemške gospodarske uspehe so lahko v glavnem pobijali s trditvijo, da bi lahko bilo mnogo boljše. Za delavca brez dvoma. Toda dokler traja nemški »čudež« in ta ne bo večno trajal — so Adenauerjevi argumenti močnejši ali so se vsaj pokazali močnejši od Ollenhauera pri nemških volitvah. Sele kava nepričakovana katastrofa, hud zunanje-politični neuspeh ali gospodarske težave bi odvrnile volivce od krščanskih demokratov. Toda to se v bližnji prihodnosti ne bo zgodilo tudi zato, ker ZDA v vsem svojim vplivom in precejšnjem delom kapitala stojijo za svojim najzvestejšim kapitalističnim družabnikom v Evropi — Zvezno republiko Nemčijo pod vodstvom Adenauerja, ki mu za razliko od »želznega« kancelerja Bismarcka pravijo »leseni kanceler«.

Zbor volivcev v Podgradu

Zbora volivcev v Podgradu se je 15. septembra udeležilo okoli 60 volilnih upravičencev iz vseh vasi te volilne enote. Za kandidata v bodoči občinski zbor so izvolili Ljuzeta Murna, ljudskega poslanca in dosedanjega odbornika. Je domačin in vsi ga poznajo kot dobrega javnega delavca. Za sokandidata so izbrali Franca Berkopca, posestnika iz Velikega Cerovca.

Obvestilo udeležencem nagradnega natečaja

Rok za oddajo rokopicov za slikanico iz partizanskega življenja, za katero je bil razpisana natečaj 3. julija 1957 v 27. številki Dolenjskega lista, poteka 19. septembra 1957. Vabimo udeležence natečaja, da dotlej pošljejo ali osebno izročijo svoje prispevke.

Uredništvo

imeli večjih pripomb. Razpravljali so pa o nekaterih jokalnih vprašanjih, ki jih zanimajo. Spriče novega izračuna katastrofne dohodka pašnikov, ki bo znatno povečal osnovno za te vrste kmetijskih površin, jih zanimajo, kako bo z njihovi pašniki. To so najslabša zemljišča, ki jih ni mogoče z ničemer izboljšati. Kot na nedavni seji upravnega odbora ZZZ v Novem mestu so tudi kmetovalci v Podgradu menili, da bi bilo treba čimprej izvesti novo ocenitev kvalitete zemlje in pri tem ločiti površine, ki jih je mogoče izboljšati od tistih, ki jih sploh ni mogoče izboljšati. V našem okraju je precej take zemlje, kjer je, kot pravijo kmetovalci, »kamen pri kamnu, pa še eden navzra, na kateri ni mogoče doseči večjega dohodka«.

Kot drugo na podelitju tudi v tem predelu primanjkuje razne obrti. Motno se pogrešajo koljarje, kovače, sodarje in druge. Menili so, da bi moral občinski ljudski odbor nekaj ukreniti za izboljšanje. Prvo, kar bi bilo treba sprejeti, je politično do šumarjev. Mnogi med njimi so sposobni obrtniki. Takim naj bi se dovolilo opravljati obrti pod določenimi pogoji in v določenem kraju.

ŽE ČRIČEK PREPEVA...

Prepeva, res, v trgatve veljeva, toda Trškogorci letos ne bodo šli brat. Na Trški gori, znameniti zaradi pristnega dolenskega cvička, letos ne bo veselih popevk, ne bo trganja. Druga leta ob takem času je bilo v Trški gori že veselo, slišati je bilo nabijanje sodov in trkanje brent. Danes pa je vse tiho, nikjer nobenega smeha. Zaklenjene zidavice mrko žde med sicer zelenim, a praznim trtjem — brez grozdja.

Sem in tja srečaš vinogradnička, ki žalosten korajči po vinogradu. Oči in roke mu božajo trtje, s katerega ne bo letos kaj utrgati in dejati v brento. Nehote mu oko odvrne jasni nebesni lok in spominje se tistih usodnih majskih dni, ko so nad Dolenjsko vileseli sivi oblaki, iz katerih se je usipal težek, moker sneg, ki je lomil trtje, sadno in gozdno drevo. Mraz je naraščal od ure do ure. Nič ni pomagalo, da so vinogradniki pridno kurlili v vinogradih in kmetje v sadovnjakih, da so trte in drevesca ovijali s slamo, odejali, koci. Mraz je rezal do kosti in v trtju in sadnih drevesih je zmrazil življenjski sok. Ko je čez nekaj dni mraz popustil, je še sonce stopilo teški sneg, je trta povsila zmrzle mladice brez življenja. S težkim srcem so jih vinogradniki obrli, trto po navodilih strokovnjakov gofili, da je pognala nove mladice, ki pa so žal brez grozdja. Zato je letos v Trški gori žalostno, zato ne bo veselega smeha trgatve in ne prijetnega vtrtkovanja brent in sodov, ne veselih, starih, pristno dolenskih zdravic...

Mraz je gospodaril kaj ču-

dno in muhasto. Med tem, ko je pezebo mlado bukovje celo na Trdinovem vrhu na Gorjancih, je na Trški gori prizadeto prvenstveno trtje v nižjih legah. Sicer tudi v višjih legah ni toliko grozdja kot nekoč, kar je vsekakor posledica mraza, vendar je v nižinah

vse trtje popolnoma brez sadu. Resnica pa je: kolikor je še kje v Trški gori grozdja, bo zelo dobro in sladko, tako da bo kljub vsej skromnosti prihodnje, in če ne bo še kakke utme, vendarle obveljala tista lepa pesem: sladko je vince s Trške gorice...

Po asfaltu že mimo Otočca!

»Vsaj še 20 do 25 suhih dni potrebujemo, pa bomo opravili najbolj odgovorna dela,« je izjavil prejšnji teden tehnični vodja del na cesti Novo mesto - Smednjak ing. Vinko Brežnik.

Dela lepo napredujejo, navzlic dežju, ki od časa do časa ponagajala graditeljem. Utrjevalna dela gredo še h koncu. Tu in tam se še pokažejo kakšne hibe zaradi podtalne vode in mehkega terena, kjer je treba počakati, da se ponovno utrjevali. Srednje delo, ki je k sreči sedaj delno izvedeno, se v celoti pridobiva asfaltno.

Prve metre asfaltne prevleke so vili v nedeljo 8. septembra, ko so preskušali stroj. Delali so na odseku Otočec — Lutrsko selo. Poizkus je bil dobro obnesel in računajo, da bodo s strojem, če bo šlo vse po sreči,

dnevno položili asfaltno prevleko v dolžini dveh kilometrov. Vožnja po dokončanih odsekih ceste je že sedaj pravi užitek, čeprav cesta še nima vrhne plasti asfalta. Če bo količinski lepega vremena, bo cesta od Novega mesta do Dobrave v dolžini 17 km gotova še pred koncem tega meseca.

Novomeški živilski trg in sejmišče

V ponedeljek je bil novomeški živilski trg srednje dober zaleten z zelenjavo in žviti, bolj pa s volnenimi izdelki, lončnimi posodami in vsakovrstnim lišpom.

Prodajali so: jaleca po 20 din, papriko po 40 in 50 din kg, kumare po 10 din kg, paradiznike po 40 din kg, cvetačo po 50—60 din komad, fižol po 40 din kg, orbe po 140 din, stročje, abobabi po 45 din kg, breskve po 60 din kg, grozdje po 80 din kg, hruške po 40 din kg, par piščancev 600 din, skodelica smetane 60 din, mleko 30 din liter, šopek peteršilja 50 dinarjev, krompir 13 din kg, gobice 30 din krožnik, špinača 15 din krožnik in zelena solata 50 dinarjev kg.

Meso: govedina 240 din, teletina 260 din, svinina 350 din kg. Na sejmišču so pritejali 1067 prašičev, prodani pa za 789. Cena malim graščikom od 200 do 600 dinarjev, večjim pa od 600 do 14.000 din. Ra.

Ne pozabite: od 28. septembra do 21. oktobra DOLENJSKI KULTURNI FESTIVAL V KOSTANJEVICI!

Novi uspehi v Kanižarici

Nekaj iz dela delavskega sveta rudnika Kanižarica — Avgusta so nakopali 20% premoga čez mesečni plan — Skrb za kadre in njihovo višjo kvalifikacijo je postala redna naloga organov delavskega samoupravljanja

V preteklem tednu se je delavski svet Rudnika Kanižarica zbral na VI. redno zasedanje. To pot so izostali le trije člani, od teh eden neupravičeno.

Najprej je poročal predsednik upravnega odbora in dal pregled izpolnitve in izvajanja sklepov zadnjega zasedanja; sklepi so bili vsi v celoti izpolnjeni. Poročilo o proizvodnih in investicijskih delih je sprožilo precej razprave, kajti oceniti je bilo treba delo in trud preteklega meseca ter utrditi zaključke in napotke za delo v mesecu septembru. Rezultat takega kolektivnega dela se kaže v zelo povoljnem doseganju planskih nalog. Medtem ko je bil v juliju prekoračen mesečni plan proizvodnje za 7,6%, je bila v avgustu dosežena mesečna proizvodnja 3.100 ton premoga ali za 20% preko planske

naloge. Zaradi pospešenih del v novem izvoznem vpadniku, ki je že dograjen in v celoti organiziran, bo rudnik najpogosteje v treh mesecih že lahko presmeril izvoz izkopenke po novi trdni izvorni komunikaciji.

Delavski svet je soglasal s sklepom upravnega odbora, da se začne v začetku septembra tečaj za kopaške pomočnike, to je za polkvalificirane rudarske delavce, kajti v podjetju je sedaj nad 50 vozačev, ki imajo pogoje za napredovanje v kvalifikaciji.

Precej je bilo govora tudi o delu higiensko-tehnične komisije. Borba in napori za zmanjšanje števila nezgod in obolenj nasploh niso bili zaman in je podjetje pri tem doseglo vidne uspehe. V I. polletju je bilo zaželenih 33 nezgod na jamskem obratu in 13 na zunanjem. Nezgode so bile v slavnem zaradi vsake s sektiro ter pritiskov in udarcev z jamskim lesom, 4 nezgode pa so se primerile pri prevozu na delo s kolesom.

Na predlog upravnega odbora je delavski svet sklenil, da doleti Centralnemu higienemskemu zavodu LRS 15.000 deviznih dinarjev za sklad v borbi proti nevarni bolezni otroških ohromelosti.

V posebni točki dnevnega reda je delavski svet razpravljal o odločitvi novega člana upravnega odbora, ker je s svojim delovanjem pokazal, da ne zasluži tega zaupanja Kolektiva. Grobo je namreč kršil zakonitost ter čast člana rudarskega kolektiva s tem, da se je vključil v verigo organizatorjev pobegov preko meje v tujino. S to svojo dejavnostjo je močno žalil ideje in prizadevanja naše socialistične stvarnosti in zato je delavski svet s tajnim glasovanjem soglasno sklenil, da ga odpokliče iz upravnega odbora in na njegovo mesto izvoli novega člana. Sklenjeno je bilo tudi, da se predlaga kolektivno, naj tega člana odpokliče tudi iz delavskega sveta ter sploh izloči iz staleža podjetja.

Kongres ZKJ preložen na pomlad 1958

Na plenarnem sestanku Centralnega komiteja ZKS, ki je bil predzadnji ponedeljek v Beogradu, je bilo sklenjeno, da bo VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije zaradi bližnjih volitev v občinske in okrajne ljudske odbore ter zaradi skupščinskih volitev prestavljen na april 1958.

Zadružnice iz BiH v Novem mestu

Večja skupina zadružnic iz ljudske republike Bosne in Hercegovine, ki je na obisku v Sloveniji, je v petek, 13. septembra, prispela tudi v Novo mesto. Delegacija so sprejele v Gospodinjstvu centru predstavnik okrajne zveze zadružnic, Gospodinj. centra in Društva za napredek gospodinjstva.

Delegatke so si z velikim zanimanjem ogledale prostore Gospodinjstva centra, tovaršnice Franca Slak, Jožica Padovan in Angelca Pretnar pa so jim v razgovoru razložile organizacijo ženskih društev, izobraževanje žena, uspehe pri tem delu in ostalo delo zadružnic. Kazale so jim tudi izdelke konfekcije in druge sadove dela naših žena, kar je delegatke iz BiH zelo zanimalo.

Popoldne so šle delegatke v družbi domačih predstavnic v Senternejo, Stržo in Dolenjske Toplice, kjer so se seznanile z delom zadružnic na vasi in si ogledale nekaj urejenih vrtov, perišča, vzrejne centre štajerske kokoši in drugo. Z obiskom v novomeškem okraju so bile zelo zadovoljne in so izjavile, da so videli mnogo stvari, ki jih bodo skušale vpeljati doma.

Plodno delo novomeškega Turističnega društva

Turistično društvo Novo mesto je bilo ustanovljeno 3. julija 1951. V času svojega obstoja je napravilo neprecenljivo uslugo turizmu, ki se je prav z ustanovitvijo društva pričel na Dolenjskem čisto porajati. Društvo je od svoje ustanovitve dalje glavni pobudnik turizma, pobudnik vseh tistih gradov in ukrepov, ki so osnovni pogoj turizmu, hkrati pa je žal še vedno skoraj edini glasnik naravnih lepot naše Dolenjske in njenih znamenitosti.

lišča na Lohi. To ni samo kopalnica s kabinami, to je tudi goščišče s tujskimi sobami; to je v najlepši kotiček Novega mesta spremenjen slab travnik ob Krki. Loka je z vsemi dograjenimi športnimi stadioni, igralnimi površinami, bazeni, kopalnicami, kmetijsko hišo, kotiček oddiha in razvedrila. H kopalnici spada tudi kolonada, ki jo je prav tako postavilo društvo in koprilo deset kolonov, katerih se ljubitelji veselišča in Krke kaj radi poslužujejo.

KOPALIŠČE NA LOHI

Alli so je mogoče misliti večje prirode. Kot je mesto, ki narača od treh strani, ovija vedno mlakava in zanimiva zelenoodrda Krka, mesto, ki je gospodarsko in kulturno središče Dolenjske, znamenito po velikih močeh, ki so živeli v njem in še bolj po svoji močeh in udeležbi v NOB, znano po zgodovinskih znamenitostih, torej pomembno mesto in z dovolj vode, pa brez kopalnice. Desetletja so za potražili Novomeščani, dolgo so detali načrte, kako ga bodo zgradili, tik pred vojno tudi pripravili vse za gradnjo, vse to pa je prekinila okupacija. Naravno je, da si je mlado TD zadalo kot prvo nalogo, da odpravi to staro pomankljivost Novega mesta in uredi mesto kopalnice, dostojno lepe Krke in razvijalčnega se mesta.

IZ MESTA RUSEVIN, MESTO CVETJA

Kdor je videl Novo mesto leta 1947 in 1948, gotovo pa ni več do leta 1953-54, potem ni mogel verjeti svojim očem. Prej kupi ruševin, od bomb in izstrelkov okrunjeni zidovi, z deskami zabita okna in podobne dediščine štiriletno vojne, potem pa majhno, čisto in prijetno mestice v cvetju. Kdo je bil slihodelnik, ki je tako spremenil sliko mesta na zavoju Krke? Prilano roke delovnih ljudi Novega mesta in pobuda organizacije, zlasti turističnega društva. Izginile so ruševine, sledove izstrelkov sta pokrila omet in barva, deske na oknih so zamenjale rože lončnice. Porušeni oporni zidovi, domovje reze kolarni so bili obnovljeni. Oglepsevno društvo, ki je postalo sestavni del turističnega društva, je dobilo besedo in možnost dela. To je tudi s pridom izkoristilo. Pravi so gradnjo v gredice, te pa je oživil vrtar s cvetjem in zelenjem. Nastajale so nove poti, parki so ozeleneli,

številine nove klopi so postale mlakave za mlade in stare, za najmlajše pa še posebno otroško igranje na koncu parka nad Krko. Zasadjenih je bilo dosedaj že na tisoče okrasnih dreves. Vse to delo je bilo opravljeno po navetu in pod vodstvom turističnega društva kot celote in posameznih članov. Največja turistična privlačitev, ki je hkrati izredno pomembna za spomeniševanje problema v Novem mestu, pa je gotovo spomeniško področje mesta na Vratih. Ni ga tuja, ki se ne ustavi in nameril svoj fotoaparati na ta ali drugi objekt tega dela mesta! Turistično društvo je z naveti in predlogi sodelovalo tudi pri tem.

To sta samo dve glavni nalogi, ki jih je imelo TD v času svojega obstoja in ki sta bili rešeni na najbolj zadovoljiv način. Tu se omenjamo raznih drugih številnih sporednih nalog, ki jih je društvo izvajalo v tem času. To je sodelovanje pri urejanju igrice na Lohi, popularizacija naravnih lepot in zgodovinskih znamenitosti Dolenjske v sliki, črki in besedi, stalno vzpodbujanje ljudskega odbora in njegovih organov ter prebivalcev za nenehno olepševanje mesta, odstranjevanje pomankljivosti in napak ter še vrsta drugih nalog.

Turistično društvo Novo mesto se je tudi od pričetka zavedalo, da je potrebna za turizem poleg osnovnih pogojev tudi turistična vzgoja. Tudi nji je posvečalo in še posebej vse skrb. Apetila na vzgojitelje in šolska vodstva, da vzgajajo pri mladini čut do naravnih lepot in krajevnih zname-

nitosti ter pravilen odnos do turista in tuja gošča. Društvo se tudi zaveda, da je treba najprej razviti domači turizem, zato prireja vsako leto številne izlete na razne turistične in zgodovinske točke v okraju in izven okraja. Ustanavljanje novih turističnih organizacij na področju okraja, sodelovanje s njimi ter pomoč novim društvom pri postavljanju organizacije, je prav tako stalna naloga društva, ki so jo člani upravnega odbora od ustanovitve dalje stili med glavne naloge društva in si posebej potrebno pazijo. Enako je društvo iskalo in dobilo stike z društvi v sosednih okrajih in sosedni republiki Hrvaški ter je z njimi v stalnem stiku. Na pobudo novomeškega društva je bila osnovana Dolenjska turistična konferenca. V okviru konference je bilo že več posvetovanj, izmenjav misli in izkušenj ter razna tekmovanja. Na koncu ni odveč omeniti, da je TD Novo mesto doseglo v teh petih letih te uspehe, ki so z ozirom na oranje ledine v tem pogledu, še toliko pomembnejši, zato, ker je imelo posrečeno roko pri izbiri vodstva društva. To je znano vedno ob pravem času zainteresirati ljudski odbor in njegove organe ter je vedno tesno sodelovalo z ljudskim odborom pri reševanju pogojev turizma. Z aktivnim delom si je društvo pridobilo ugled ter zato tudi našlo razumevanje za razne potrebe društva, v kolikor so to dopuščala sredstva. Uspehi društva v petih letih obstoja so uspehi skupnih naporov in sodelovanja organov oblasti in društva ter velike podpore večine delovnih ljudi mesta.

Lepo smo zaslužili

Kakor lani je tudi letos Kmetijska zadruga Novo mesto imela na Rogu odkupno postajo za maline. Iz starih desk je zblila barako, v kateri je sprejemala maline, obrabalen pa prodajala piščoč vseh vrst, kruh in druga živila.

Malin je bilo na Rogu letos dovolj, samo v naši baraki je bilo odkupljenih več kot 8.000 kg, bilo bi jih pa še kakto tono več, če bi bilo kaj dežja. Maline je tovrni - avtomobil Zadržnega trgovskega podjetja vsak večer odpeljal v Novo mesto; ZTP je tudi poskrbelo, za prevoze malinarjev. Največ malin so odpeljali na Mirno »Dane« in k podjetju »Almko« v Ljubljano.

Obrabci malin so spali na skupnih ležiščih v podstrežju starega hleva, ki so ga prav takrat preurejali v stanovanjsko poslopje. Vstajali so že ob štiri

urh jutraj. Vračali so se pozno popoldne s polnimi vedri in kolarji. Zvečer so se pred počitkom še naplesali; igrali so zidarji, ki gradijo. Reči je treba, da so bili vsi nabiralci zelo marljivi in skromni. Največ je bilo žensk in mladine iz Gabrja, Senterpereta, Jugorja, Krke, Zbur in drugih krajev. Največ malin sta nabrala Martin Mežnaršič iz Gabrja in Primožičeva družina s Krke. Zelo zadovoljne so bile nabiralke iz Zbur, ki so v 14 dneh zaslužile po 8 do 9 tisoč dinarjev, kar je prav lepo, saj so bile med srednjimi obrabkami. Boljši obrabci so zaslužili v celoti sedem tisoč, v 15.000, 20.000 din in celo več.

Rog je bil letos zelo radodaren; za prdne roke je bilo pripravljeno lepo plačilo. Zato se bomo ob letu spet videli.

Franc Mreščič

Odkupna postaja malin kmetijske zadruge na Rogu

● KRAJKE ● IZ RAZNIH ● STRANI

Po obisku v Ljubljani, na Brionih in v Zagrebu se je v Beograd vrnila poljska partijska generalna delegacija, ki jo vodi generalni sekretar poljske združene delavske partije Vladislav Gomułka in predsednik vlade Jurek Cyrankiewicz. Delegacija je v ponedeljek odpotovala v naše države. Povod pri nas je bila delegacija prisrčno in navdušeno sprejeta.

V torek se je začelo v New Yorku 12. redno zasedanje generalne skupščine OZN. Razen razorožitve bodo kot zelo važna vprašanja obravnavali neodvisnost posameznih kolonialnih in skrbniških ozemlj, kakor Cipra, Alžirije in drugih.

Sirijska vlada je zahtevala od Jordanije, naj obrazloži svoje stališče do izjave ameriškega predsednika Eisenhowerja, da je bil namet izjaviti, da je Jordanija izrazila vzemljenost ameriškemu zastopniku Hendersonu zaradi sorožovanja Sirije in prodiranja sovjetskega vpliva v Sirijo.

Ameriško obrambno ministrstvo je sporočilo, da bodo ZDA aprila prihodnjega leta izvedle novo serijo poskusnih eksplozij jedrskega orozja, če dotlej ne bodo sklenili sporazuma o razorožitvi. Nova serija poskusnih eksplozij bodo izvedli na področju Tinaga oasana.

Uradnih krogih se je zvedelo, da bo podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edward Kardelj v drugi polovici oktobra vrnil obisk predsedniški grške vlade Karamanlisu, da bi razpravljala uredno obiskal Beograd.

Zastopnik britanskega zunanjega ministrstva je danes potrdil, da so med britansko vlado in nekaterimi drugimi vladami posvetovanja o možnostih za sklicanje mednarodne konference o Cipru.

V Beograd je prispel ameriški minister za trgovino Sinclair Weeks. Prej si je bil ogledal zagrebški veleposelnstvo in potuje po Evropi, da bi proučil možnosti za razširitev trgovine med ZDA in evropskimi državami.

Asfaltiranje cest v Bršjinu

Prejšnji teden je bilo sklenjeno, da bodo del ceste skozi Bršjin — od Osolnikove hiše do križišča v dolžini 600 metrov — asfaltirali. Delati bodo pričeli takoj, da bo ta del ceste urejen še to jesen. Tudi delo na modernizaciji Partizanske ceste v Kandiji gre sedaj hitreje od rok, ker so dobili nekaj novih delavcev.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

- Cvet jesenske reše (100 din), rdeča deteljava (100 din).
 - List volčje čestnje-beladone (160 din), melise (150 din), hribske reše brez pecljev (500 din), maline (40 din).
 - Rastlina zlate rože (65 din), materine dušice (45 din), hribske reše (260 din), gladšornka (40 din), piščičeva drešna-moravka (40 din), črnobina (80 din), jetičnica (120 din), vodne kreše (140 din).
 - Korenine krvavega mlečka (100 din), beladone (140 din), malega divjega janeža (350 din), velikega divjega janeža (250 din), gladšča (50 din), bajdrjanka (260 din).
 - Plodove bezga (100 din), krhlike (400 din), šipka celega (50 din), šipkove luščine (200 din), gloga ali belega trna (30 din), črna trna ali oparnice (30 din), punčkovina (800 din).
- OBVESTILO! — Nabirajte samo navedena zdravilna zelišča. Cvet jesenske reše bomo odkupovali le, dokler ne bo porjavel, pohitite z nabiranjem. Korenine velikega in malega divjega janeža naj nabirajo in odkupujejo samo tisti, ki za dobro izobrazbo, nepravično nabirajo k

Dobre priprave - lep uspeh

Organizacije Socialistične zveze v mokrnoški občini dobro pripravljajo zbere volivcev

Občinski odbor SZDL Mokrnož se zaveda pomembnosti in važnosti bližnjih volitev v občinskih in okrajnih ljudske odbore. Od temeljnih političnih priprav se odvijajo uspeh pri volitvah. Zato je sklical pred kratkim širšo konferenco, katere so se udeležili vsaki odbor SZDL in predstavnik vseh družbenih in društvenih organizacij občine. Na konferenci

so se pogovorili o novem volilnem zakonu ter o vseh vprašanjih, katerih je treba ljudem na predvolilnih sestankih pojasnjevati: o velikih spremembah našega gospodarstva, ki so se izvršile v času po zadnjih volitvah, zlasti pa o vlogi naših občin, ki dobivajo vedno večje pristojnosti, o doseganju delu svetov pri ljudskem odboru, o perspektivah občinskega gospodarstva, o vlogi in nalogah občinskih zborov proizvajalcev i. p. Aktivisti so v živahni razpravi dobili dovolj snovi za razgovore z državljani na predvolilnih sestankih in zborov volivcev. Ob koncu konferencie so si razdelili delo po terenu za aktivizacijo vseh odborov SZDL, ki naj bi prav v tem času poživili svoje delo med članstvom.

Uspeh take temeljite priprave se je že pokazal na prvem zboru volivcev, ki je bil v volilni enoti Mokrnož. Kljub ugodnemu vremenu za razna kmečka opravila se je zboru udeležilo veliko število volivcev, ki so z zanimanjem poslušali poročilo predsednika občine o dosedanjem delu občinskega ljudskega odbora. V razpravljanju so pokazali veliko zanimanje za razna gospodarska in finančna vprašanja, s katerimi se je ljudski odbor z vsemi svojimi organi ukvarjal v času od zadnjih volitev. Kakor vedno tudi sedaj ni izostalo vprašanje tovarne usnja, za katero se naši volivci bori že vsa leta, in pa vprašanje obrešja Telekomunikacij, ki se tudi že dalj časa pripravlja. Ko so volivci razumeli velik pomen dobrih odbornikov, so pri izbiri kandidatur pokazali vso resnost in predlagali za kandidate državljane, ki so se jim res zdeli najbolj primerni za odgovorne naloge, ki jih čakajo pri ljudskem odboru.

Uspen take temeljite priprave se je že pokazal na prvem zboru volivcev, ki je bil v volilni enoti Mokrnož. Kljub ugodnemu vremenu za razna kmečka opravila se je zboru udeležilo veliko število volivcev, ki so z zanimanjem poslušali poročilo predsednika občine o dosedanjem delu občinskega ljudskega odbora. V razpravljanju so pokazali veliko zanimanje za razna gospodarska in finančna vprašanja, s katerimi se je ljudski odbor z vsemi svojimi organi ukvarjal v času od zadnjih volitev. Kakor vedno tudi sedaj ni izostalo vprašanje tovarne usnja, za katero se naši volivci bori že vsa leta, in pa vprašanje obrešja Telekomunikacij, ki se tudi že dalj časa pripravlja. Ko so volivci razumeli velik pomen dobrih odbornikov, so pri izbiri kandidatur pokazali vso resnost in predlagali za kandidate državljane, ki so se jim res zdeli najbolj primerni za odgovorne naloge, ki jih čakajo pri ljudskem odboru.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Redenski koledar

Sreda, 16. septembra — Irena, Certež, 19. sept. — Vitodrag, Petek, 20. septembra — Brane, Sobota, 21. septembra — Matej, Nedelja, 22. sept. — Mavrica, Ponedeljek, 23. sept. — Slavjaka, Torek, 24. septembra — Nada.

SONCE: 21. septembra vzhaja sonce ob 5.47 in zahaja ob 18.02. Dan je dolg 12 ur in 15 minut. LUNA: 23. septembra ob 20.18 mlaj.

KINO

»Krk« — Novo mesto: od 20. do 23. 9. ameriški barvni film »Ura obratuna«. Od 24. do 26. 9. jugoslovanski film »Čevčevski ali saft«.

Dom JLA — Novo mesto: od 20. do 23. 9. jugoslov. franc. nemško italijanski film »Kruh in sol«. Od 24. do 26. 9. japonski film »Legend« o Ujesticu.

»Jadrans« — Kočevje: 18. in 19. 9. italijanski film »Deset ljubezenskih pesmi«. Od 20. do 23. 9. italijanski barvni film »Verdi«.

Cromelje: 17. in 18. 9. ameriški film »Tvoja zemlja«. Od 20. do 22. 9. ameriški barvni film »Indijanski borce«.

Metlika: 16. 9. ameriški film »Sodnik Timberlain«. 21. in 22. 9. ameriški barvni film »Trobente opide«.

Kostanjevica: 18. 9. ameriški barvni film »Simeronska roza«. 22. 9. italijanski barvni film »O' kaj Nerone«.

Dol. Toplice: 18. 9. jugoslovanski film »Tvoja zemlja«. Od 20. do 22. 9. ameriški film »Leteči vrhovi«.

»Roga« — Straža: 21. in 22. 9. sovjetski barvni film »Pedagoška Poema«.

Mokrnož: 21. in 22. 9. ameriški film »Selma«.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO predvaja francoski film »Prekleti« v četrtek 19. septembra, ob 18. uri na pijačnem oddelku novomeške bolnišnice; v petek, 20. septembra, ob 19. uri v Birni vasi; v soboto 21. septembra, ob 19. uri v Stopišah; v nedeljo 22. septembra, ob 15. uri v Dobrušcu, ob 18. uri v Mirni peči.

OBVESTILA

OBISČITE NOVO TRGOVINO moških in ženskih oblek v Novem mestu na Glavnem trgu, št. 1 (v Bergmanovi hiši). Podjetje »KROJAC«, Novo mesto.

MALI OGLASI

HISA DVODRUŽINSKA, z vrhom, sončna lega, naprodaj v Novem mestu. Eno stanovanje v kratkem vseljivo. Naslov v upravi lista. (453-57)

PRODAM POSESTVO (5 ha) na SUHORJU. Naslov v upravi lista. (453-57)

PRODAM PSA VOLČJAKA, lvska Stalheimera, Kočevje št., pošta Cromelje.

10. SEPTEMBRA sem v Novem mestu izgubil šop ključev. Posrežena najditeja prosim, naj jih proti nagradi vrne v upravo lista. (454-57)

PRODAM POSESTVO (7 ha) v VILNI vasi pri Stopišah, skupaj ali posamezno njuje. Polzvedba na Kandijški št. Novo mesto. SPREJMEM BRIVSKO - FRIZERSKO vajenka ali vajenca: Mihele Ivan, Straža.

GOSPODINSKO POMOČNICO — iščem. Je lahko zabetnica ali železo. Je poštena, snažna in pridna. Plačam dobro. Goltes Ivanica, dentist, Kamnik.

5. SEPTEMBRA sem izgubila očala in v javnem ovčju v Novem mestu. Posrežena najditeja prosim, naj jih vrne v upravo lista. STRAVCA, Franciska, Gotna vas št. 53, pozivam vse doznike, ki imajo pokojnega moške Jožeta Stravca, mizarja, da plačajo svoje obveznosti v 15 dneh po objavi, sicer bom dolžne zneske izterjala sodnim potom.

GOSTINSKA ZBORNIKA Novo mesto išče administrativno moč z znanjem stroještva. Interesenti določa vsa pomanjila pri Goslinski zbornici Novo mesto.

NOVOMEŠKA OPEKARNA ZALOŽ sprajme v službo takoj ali najkasneje 1. oktobra 1957 materialnega knjigovodjo z nekaj let prakse ali absolventa srednje ekonomske šole. Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Pomočje posla na naslov: Novomeška opekarna Založ, pošta Novo mesto.

PRODAM POSESTVO (2 ha) z gospodarskim poslopijem vse v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Filetič Franc, Mirna vas 15 — pošta Trebnje.

PRODAM GOZDNO PARCELO na Brodu pri Novem mestu. Mož-

nost plačila v obrokih. Vprašati Hladnikova 2, Novo mesto. POCENI PRODAM zelo dobro ohranjen, bel emalirani štedilnik »Tobi«. Je vrhunski se ga lahko ogleda v delavnici Knačič v Kandiji.

ZAHVALE

ZAHVALA Ob bridki izgubi našega dobrega moža in skrbnega očeta STRAZBERGER JOŽETA iz Novega mesta

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in sočustvovali z nami. Posebno pa se zahvaljujemo družini Kozina, ki mi je ves čas stala ob strani in mi v najhujšem trenutku vstrajsko pomagala. Enako se zahvaljujemo celotnemu kolektivu Industrije obutve Novo mesto, zlasti pa tov. direktorju Janču Kovačiku, pevskega zboru FD in sodelavci za poslovnice besede.

Zalužeti: žena Anica, hčerki: Jožica in Marica.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO V času od 7. do 14. septembra je bilo rojenih 14 dečkov in 16 deklic.

Porobili so se: Fernel Milan, gozdni delavec iz Mihovce in Sitaršič Anica, delavka iz Stranske vasi. Slapničar Peter, elektro-montar iz Čegelnice in Smuk Marija, uslužbenka iz Smolenje vasi, Kump Peregrin, gozdni delavec iz Občice in Vidic Frančiška, snazlika iz Gotne vasi. Colarič Milan, strojni tehnik in Uršič Sonja, uslužbenka, oba iz Novega mesta.

Umrlj so: Adlešč Katarina, učiteljica, 72 let, Hrasta, Malcen Jožeta, upokojenka, 53 let, iz Novega mesta. Volf Vladimir, česar, 27 let, iz Borovca, Gradec Klotar, vojni invalid, 81 let, iz Kovčega grada. Penca Marija, gospodinja, 73 let, iz Novega mesta.

GOTNA VAS Umrlj so: Gasper Ivana, gospodinja, 46 let, iz Birne vasi. Skufca Neža, gospodinja, 72 let, iz Dolca.

PREČNA Rojena je bila 1 deklica.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Petrič Franc, ključavničar, pomočnik iz Novega mesta, si je s krožno žago poškodoval prste desne roke. Prelogar Vinko, rudar iz Krmelja, je padel s koleša in si poškodoval glavo. Marinič Janez, posestnik z Vrbovca, je padel s stire in si poškodoval desno nogo in glavo. Mavšarja Ivana, posestnik iz Krasnice, so pred gostilno v Cerklju napadli in mu poškodovali prsti nos. Na Madunja Mijota, delavca iz Trebnjega, se je zrušila zemlja in mu poškodovala obe ključnici. Lesar Janez, šofer iz Kočevja, se je z avtomobilom zalezel v avtoBUS in si pri tem poškodoval hrbtnico. Kurent Ciril, sin upokojenca iz Sentruperta, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo. Činkole Branki, sin delavke iz Dobruške vasi, si je pri štedilniku opekeli dlan. Bučar Alojz, železničar iz

IZ NOVOMEŠKE PORODNEŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Klobčar Pavla iz Podgrada — dečka, Ložar Anica iz Rake — dečka, Gosena Cvetka iz Radovice — dečka, Ovnček Tereziya iz Dolca — dečka, Sepec Frančiška iz Kočarije — dečka, Turk Izidora iz Novega mesta — deklco, Urbič Jelka iz Mirne — dečka, Drobniak Antonja iz Zagreba — deklco, Zibert Teodora iz Dol. Globodola — deklco, Torbac Marija iz Klanje vasi — dečka, Kosi Ika iz Novega mesta — dečka, Gačnik Stefa s Sel pri Ratuju — dečka, Judia Ana iz Čudnega sela — deklco, Zoran Marija a Trlake gore — deklco, Kovačič Rozalija z Roj — deklco, Vukšinič Anica iz Curil — deklco, Strajnar Ljudmila iz Decje vasi — deklco, Dančevc Judia iz Gor. Straže — deklco, Vidmar Mihaela z Malega Podtubnja — deklco, Jančar Martina iz Leskova — dečka, Radovič Mimica iz Cromolja — dečka, Simonič Miha iz Mavrene vasi — deklco, Kobe Angelica iz Jugorja — deklco, Pirman Marija iz Kočevja — dečka.

Lutkovno gledališče

NOVOMEŠKEGA UCITELJSKA V nedeljo 22. sept. ob 10. uri v JANKOVI METKI s preduro »RADOVEDNI PAVLIHA«. Go-stovanje v Semicu. Vstopnina 10 dinarjev.

Šentjernej za volitve

V volilni enoti Šentjernej - Smalča vas kandidirata predsednik OLO Franc Pirkovič-Cort in Dodo Majzelj

9. septembra je bil v Šentjerneju zbor volivcev, na katerem so bili izbrani kandidati za odbornike novega občinskega ljudskega odbora. Volivci iz Šentjerneja in Smalče vasi so se številno odzvali in napolnili dvorano.

Zbor je začel dolgoletni občinski odbornik Stanko Kušljan. Podal je nekaj obračun štiritletnega dela. Šentjernejska občina, ki je pretežno kmetijskega značaja, se bori s finančnimi težavami, ker manjka industrije. Poglavitni vir dohodkov so le davčne dajatve, katerih je bilo pobranih 89 milijonov dinarjev. Izdatki pa je imela občina nad 100 milijonov dinarjev: za upravne stroške občine, za prosveto, za zdravstvene dajatve, predvsem pa za zdravljenje otroških nalezljivih bolezni in tuberkuloze, za socialne podpore in za pomoč družtvom, za melioracije, za gradnje itd. Ker dohodki občine ne dotekajo v redu, nismo mogli pričeti z gradnjo šole v Zameškem in gradnjo vodovoda v Mihovem.

Od taks na vozove je bilo 800.000 dinarjev dodeljenih krajevnim odborom za nujna popravila cest, mostov in za kanalizacijo.

Volilna enota Šentjernej - Smalča vas bo na občinskih volitvah 20. oktobra izvolila 2 odbornika. Volivci, ki se dobro zavedajo, da bo vloga bodoče občine bolj obsežna, so predlagali le dva kandidata. O obeh so prepričani, da bosta znala pravilno in dobro zastopati interese naše občine. Kot prvi je bil predlagan sedanjí predsednik novomeškega okrajja, nekdanji komendant Gorjanskega bataljo-

na tov. Franca Pirkovič-Cort, drugi pa Dodo Majzelj, dolgoletni predsednik šentjernejske občine. Oba predlagana in priljubljena Šentjernejčana sta kandidatura sprejela, se volivcem zahvalila za zaupanje in jim obrazložila težave dela po voljni, dosežena uspeha in glav-

ni namen bodočega dela: dvig kmetijstva, za katerega je v zveznem merilu predvidenih preko 80 milijard dinarjev. Zbori volivcev so zdaj tudi po drugih volilnih enotah v občini. Volivci izbirajo in predlagajo najdelavnejše državljane za svoje kandidate.

Po dveh mesecih počitnic...

Po dveh mesecih počitnic ob morju, na hriboh, ob rekah ali sredi gozdov in travnikov je 6. septembra zopet zapel šolski zvonec tudi na črnomaljski gimnazij. Ze 5. septembra je bil pričetak pouka s pozdravnim govorom tov. direktorja. V govoru je opozoril dijake na resno in vestno delo v bodočem šolskem letu ter na posledice neradnega učenja, ki so bile vidne že junija pa tudi pri popravnih izpitih avgusta.

Novince — prvotolce je ravntako lepo pozdravil, hkrati pa tudi opozoril na gimnazijsko disciplino in hišni red.

Ko so se po končanem pozdravnem govoru dijaki razpeli po razredih, jih je precejšnje število ostalo na hodnikih, ker je premalo razredov za toliko število učencev. V primerjavljavi z lanskim letom so letos štirje prvi razredi, torej ena paralela več. Tudi oba tretja razreda imata mnogo več dijakov, tako da so sicer velike in svetle učilnice postale skoraj pretesne.

V višjih razredih ni paralel, vendar je število dijakov primerno in za pouk celo ugodno.

Delo v takih razredih je prijetno za dijake, pa tudi za profesorje.

Mnogo dijakov stanuje v zelo udobnem internatu, ostali pa se vozijo v šolo z avtobusi, vlakali ali s koleci. Spet se je začelo resno delo.

Prisrčen sprejem v Mokrnožu

Kakor vsako leto so v Mokrnožu tudi letos pripravili najmlajšim prisrčen sprejem v šoli. Vsi otroci, ki so letos prvič vstopili v učilnico, so prišli v spremstvu staršev. Učilnica je bila lepo okrašena in plahi obraz mlajškov so radovedno opazovali kraj, kjer si bodo poslej nabirali znanja. Po pozdravu ravnatelja šole, ki je nagovoril starše in otroke, so prvotolce pozdravili in sprejeli tudi pionirji. Predsednica Društva prijateljev mladine tov. Jeričeva je po prisrčnih željah otrokom v imenu društva podala lepo ornamentirane zvezčke in v spominj na prvi šolski dan,

udobnem internatu, ostali pa se vozijo v šolo z avtobusi, vlakali ali s koleci. Spet se je začelo resno delo.

Prisrčen sprejem v Mokrnožu

Kakor vsako leto so v Mokrnožu tudi letos pripravili najmlajšim prisrčen sprejem v šoli. Vsi otroci, ki so letos prvič vstopili v učilnico, so prišli v spremstvu staršev. Učilnica je bila lepo okrašena in plahi obraz mlajškov so radovedno opazovali kraj, kjer si bodo poslej nabirali znanja. Po pozdravu ravnatelja šole, ki je nagovoril starše in otroke, so prvotolce pozdravili in sprejeli tudi pionirji. Predsednica Društva prijateljev mladine tov. Jeričeva je po prisrčnih željah otrokom v imenu društva podala lepo ornamentirane zvezčke in v spominj na prvi šolski dan,

Metliki

Nižja gimnazija in osnovna šola v Metliki sta v letošnjem šolskem letu kot zadnji ločeni šoli te vrste v novomeškem okraju dobili enotno vodstvo. Vodstvo obeh zavodov je prevzel dosedanjí ravnatelj nižje gimnazije v Metliki tov. Ivan Zele, medtem ko je dosedanjí upravilec osnovne šole tov. Viktor Svigel postal pomočnik ravnatelja.

Metliški ribiči so v začetku septembra lovili v morskikh vodah v okolici Omilja na otoku Krku. Razen nočnega lova je bil zlasti zanimiv dnevní lov na zobčata in lov s kanevačbo. Ujeli so lepo število različnih rib, zlasti mnogo pa so z morskoga dna — iz globine 50 do 60 metrov — potegnili okusnih pišmolov. Prijeten lov je metliškí ribičem omogočil njihovo ribiški kolega tov. Anton Lovšin, predsednik okrajnega sodišča v Metliki.

Petletno Lidijo Surina, ki je s pločnika nenadno stekla čez cesto, je pred kratkim v Metliki podrl motorist iz Novega mesta. Prisotnosti vozača se je zahvaljal, da ni bila nesreča še hujša. Dekletce je bilo nekaj dni v novomeški bolnišnici, zdaj pa je že v domači oskrbi.

Skrb Rdečega križa za otroke

Mokrnoški občinski odbor RK je znan po svoji delavnosti. Vselej je uspešno vodil razne zdravstvene akcije, odkljuje pa ga tudi stalna skrb za razna humanitarna dejanja. Na zadnji seji je po daljši razpravi sprejel več pomembnih sklepov. Šolske mlečne kuhinje bodo pričele takoj z delitvijo hrane. Da bo potekalo delo v redu in da bodo pri tem delu sodelovali tudi drugi državljani, ne le učiteljstvo, bodo pri vsaki koli izvolili upravni odbor mlečne kuhinje. Šole so že dobile nakazila za hrano, ki jo lahko, takoj dvignejo, v kolikor nimajo še starih zalog. Poslej bodo hrane v šolskih kuhinjah delovali vsi otroci. Občinski odbor RK b, j tudi organiziral tebeje za prvo pomoč in za druga zdravstveno-prosvetna vprašanja. Sklenili so tudi, da bodo takoj pričeli s širsko propagando za odvzem krvi. Če bodo tudi vsaki odbor prikazali količko aktivnosti, bodo vse sklepe občinskega odbora lahko uresničili.

Črnomaljski dijaki so že igrali

Abjurienti črnomaljske gimnazije so preteklo soboto ponovljí veselilogo »Losaritim in ljubezen«. Občinstvo je bilo z igro zelo zadovoljno in si želi, da bi dijaki v prihodnji sezoni še kaj zaisrali.

Državno ribiško tekmovanje v Smederevu

Državnega ribiškega tekmovanja 7. in 8. septembra se je udeležila tudi ekipa Slovenije. Ekipo Slovenije v disciplinah »lov ribe pri dnu« in »lov ribe s pomočjo plovcak« so sestavljali Požar Silvo, Rifelj Daniljo in Gostiša Miha — Ribiško društvo Novo mesto — ter Zalar Rudi in Sadar Alojz iz Ribiškega društva Ljubljana. V disciplini »lov ribe pri dnu« je bila ekipa Slovenije druga, v drugi disciplini, »lov ribe s pomočjo plovcak«, pa tretja.

V teh disciplinah so imeli tekmovalci Srbije kot dobri poznavalci Donave precej prednosti pred ostalimi republikami.

V disciplini »met umetne muhe in obtežilnika v cilju in daljavo« se je ekipa Slovenije v sestavi Požar Silvo, Rifelj Daniljo, Gostiša Miha in Jakovčičeviči uvrstila na tretje mesto.

V disciplini »lov ribe pri dnu« je bila ekipa Slovenije druga, v drugi disciplini, »lov ribe s pomočjo plovcak«, pa tretja.

V teh disciplinah so imeli tekmovalci Srbije kot dobri poznavalci Donave precej prednosti pred ostalimi republikami.

V disciplini »met umetne muhe in obtežilnika v cilju in daljavo« se je ekipa Slovenije v sestavi Požar Silvo, Rifelj Daniljo, Gostiša Miha in Jakovčičeviči uvrstila na tretje mesto.

V disciplini »lov ribe pri dnu« je bila ekipa Slovenije druga, v drugi disciplini, »lov ribe s pomočjo plovcak«, pa tretja.

V teh disciplinah so imeli tekmovalci Srbije kot dobri poznavalci Donave precej prednosti pred ostalimi republikami.

V disciplini »met umetne muhe in obtežilnika v cilju in daljavo« se je ekipa Slovenije v sestavi Požar Silvo, Rifelj Daniljo, Gostiša Miha in Jakovčičeviči uvrstila na tretje mesto.

V disciplini »lov ribe pri dnu« je bila ekipa Slovenije druga, v drugi disciplini, »lov ribe s pomočjo plovcak«, pa tretja.

V teh disciplinah so imeli tekmovalci Srbije kot dobri poznavalci Donave precej prednosti pred ostalimi republikami.

V disciplini »met umetne muhe in obtežilnika v cilju in daljavo« se je ekipa Slovenije v sestavi Požar Silvo, Rifelj Daniljo, Gostiša Miha in Jakovčičeviči uvrstila na tretje mesto.

V disciplini »lov ribe pri dnu« je bila ekipa Slovenije druga, v drugi disciplini, »lov ribe s pomočjo plovcak«, pa tretja.

V teh disciplinah so imeli tekmovalci Srbije kot dobri poznavalci Donave precej prednosti pred ostalimi republikami.

V disciplini »met umetne muhe in obtežilnika v cilju in daljavo« se je ekipa Slovenije v sestavi Požar Silvo, Rifelj Daniljo, Gostiša Miha in Jakovčičeviči uvrstila na tretje mesto.

Stojan plaštrala v ostrí konkurenci na drugo mesto za Hrvaske pred Bosno in Hercegovino, Srbijo in Črno goro.

Kot posamezniki so se naši tekmovalci plaštrali takole: Požar Silvo drugo mesto, Rifelj Daniljo šestí, Gostiša Miha enajstí in Jakovčičeviči Stojan osmi. Tekmovalo je 22 tekmovalcev.

Tekmovalec ekipe Slovenije Rifelj Daniljo je dosegel najdaljši

Prvenstvo Novega mesta v atletiki

V soboto ob 15. uri bo na Lokí atletsko prvenstvo Novega mesta. Povabljeni so tudi atleti iz Ljubljane in vseh Dolenjskih. Iz Kočevja so že sporočili, da pridejo. Pričakujejo zanimive borbe, posebno med atleti, ki se pripravljajo na V. prvenstvo Dolenjske, ki bo prihodnji teden v Cromlju.

Čeprav brez treninga, uspešno nastopijo v prvem krogu. Prvo postava. Vsi so bili dobri na mrestu kot v polju. Tudi Simič, ki je tokrat prvič nastopil za domače moštvo v prvenstveni tekmi, se je, čeprav brez treninga, uspešno nastopil v prvem krogu. Prvo postava. Vsi so bili dobri na mrestu kot v polju. Tudi Simič, ki je tokrat prvič nastopil za domače moštvo v prvenstveni tekmi, se je, čeprav brez treninga, uspešno nastopil v prvem krogu.

Vabimo občinstvo, da si ogleda to zanimivo tekmovalje J. G.

Prvenstvo Novega mesta v atletiki

V soboto ob 15. uri bo na Lokí atletsko prvenstvo Novega mesta. Povabljeni so tudi atleti iz Ljubljane in vseh Dolenjskih. Iz Kočevja so že sporočili, da pridejo. Pričakujejo zanimive borbe, posebno med atleti, ki se pripravljajo na V. prvenstvo Dolenjske, ki bo prihodnji teden v Cromlju.

Čeprav brez treninga, uspešno nastopijo v prvem krogu. Prvo postava. Vsi so bili dobri na mrestu kot v polju. Tudi Simič, ki je tokrat prvič nastopil za domače moštvo v prvenstveni tekmi, se je, čeprav brez treninga, uspešno nastopil v prvem krogu.

Vabimo občinstvo, da si ogleda to zanimivo tekmovalje J. G.

Novi uspehi mariborske Tovarne avtomobilov

Prejšnji teden so na seji deavnega sveta mariborske Tovarne avtomobilov ugotovili, da o leto v prvem polletju izdelali 71 kamionov, 132 avtoBUSov in 124 ton rezervnih delov več kot v istem obdobju lanskega leta. Tovarna je tudi že prodala prvih 100 vozil novega tovornjaka »TAM 4500«. V prihodnjem letu naj bi v tovarni izdelali 2400 kamionov, avtoBUSov in preukovnik tipa »Pionir«, 800 vozil »TAM 4500« in 1300 ton rezervnih delov.

Na I. festivalu državnih uslužbencev, ki je bil predzadnje nedelje, je v odbojki zmagala ekipa uslužbencev OLO Novega mesta.

Izpred sodišča

TRI MESECE ZA NEPLAČEVANJE PREZIVNINE

Čeprav je bil že lani obsojen na dva meseca pogojne kazni, ker ni redno plačeval 600 dni preživnine mesečno za svojega nezakonskega otroka, se Jože Primc ni v tem pogledu nič poboljšal. Lani od maja ni dal nič denarja za vzdrževanje otroka, čeprav bi lahko dal. Spet se je znašel pred senatom okrajnega sodišča v Novem mestu, ki je prekladal pogojno kazen in ji dodal še mesec dni zapor. Skupno bo torej sedel tri mesece, kar pa ga seveda ne odvezuje plačila preživnine za nazaj.

Za njegov odnos do lastnega otroka je značilno, da bi lahko dobil zanj otroške doklade, pa se za to ni hotel pobogirati! Potrebni bi bili zakonski prepisi, ki bi omogočali pri takih roditeljih takojšnje ukrepanje v korist otroka, ne šele po dolgih mesecih.

PRETEPAČA BREZ VZROKA

Nobeden izmed dveh obtoženih v štirih prvi ni znal pojasniti, zakaj sta se v noči, od 22. na 23. april letos strelja pred

Novi uspehi mariborske Tovarne avtomobilov

Prejšnji teden so na seji deavnega sveta mariborske Tovarne avtom

Za lepše mesto in oddih

Uspešno delo novomeškega Olepševalnega društva

Tujcu in domačinu, ljubitelju cvetja in zelenja, se srce razveseli ob pogledu na urejene parcele in nasade v Novem mestu. Kdo se ne vesela, rad na klopi v parku, da ima le malo časa? Klopi na Novem trgu so skorajda stalno zasedene. Stofne potnikov čaka tu vsak dan na avtobuse. Klopi so tudi ob poti na Marofu, ob Krki in drugod.

V mestu menda ni praznega kotička, ki ga ne bi krasile lepe cvetlice in zelenje. Pridine rože mestnega vrtnarja nenehno skrbijo za prijeten videz mesta in zato, da je vedno dovolj lepega cvetja in zelenja. Na tisoče okrasnih dreves je bilo posajenih zadnja leta. Res je, mnogo jih poškodujejo zlobni ljudje, brezsrčneži. Hudo je pri arcu vrtnarja in vsem ljubiteljem cvetja, ko vidijo namerno poteptane rože in poklumljeno okrasno dreveje in grmičevje, toda volje za delo jim to ne vzame.

Skoraj vsak v Novem mestu ve, da obstaja Olepševalno društvo, le malo kdo pa ve za njegovo delo, za težavo in navzlic temu velike uspehe. Novo mesto se je po vojni spremenilo kot pravimo iz mesta ruševin v mesto cvetja in zelenja. Pri tej spremembi pa ima velike za-

sluge tudi Olepševalno društvo. Pod vodstvom agilnega predsednika, brivskega mojstra Ferdinanda Bukca st. društvo zelo uspešno deluje in neumorno skrbi za čedalje prijetnejši videz mesta. Denar, ki ga daje občina

in razništvi skrbi za lepo urejeno mesto tudi v predmestju. Jeseni bodo spet nasadili številna okrasna in druga drevesa vzdolž Krke; z njimi bodo izpopolnili dosedanje napade in še zasadili okrasno grmičevje

Božidar Jakac: NOVO MESTO

Za olepšavo mesta, je prav po zaslugi društva res smotno in koristno uporabljati.

Največja pridobitev društva, ki ima tudi veliko gospodarsko vrednost sta lastna cvetličarna

že to jesen lahko prodajali tudi drugam.

Cvetličarno ima društvo za osnovno šolo. Tu razmnožuje vrtnar številne vrste dreves, škoda le, da vrt ni ograjen in zaprt. Mnogo cvetja namreč pokradejo ljudje. Tudi šipe večkrat izginejo. Drugi škodljivci na tem vrtu so psi, ki šestkrat skačejo po gredah in se igrajo sredi sadik. Tudi nekaj šip so že razbili.

Drevesnici ima društvo, ob Krki in pokopališču. Zelo pameten je predlog, da naj bi društvo dobilo zemljišče, kjer bi imelo cvetličarno in drevesnico skupaj. Tak prostor bi bilo lažje ograditi, pa tudi lopo za opredeljevanje cvetličarji bi bilo treba zgraditi. Stroški obdelave bi bili manjši, če bi imeli obe skupaj. O tem predlogu je razpravljalo že občinski svet za komunalno in upravnico, da bo kmalu tudi uresničen.

Nacrti društva za bodoče? Nadaljevanje z dosedanjim delom

po vsod, kjer je zato primeren prostor. Ko bo urejena cesta proti Ločni, bodo vzdolž nje nad Krko uredili zelen pas in tam nasadili dreve. Na novo bo postavili več klopi. Iz svoje drevesnice bo društvo nudilo sadike podjetej, organizacijam, ustanovam in zasebnikom. Na razpolago bo velika izbira najraznovrstnejših dreves in iglavcev do listavcev ter vsakovrstnega okrasnega grmičevja. Mnogo tega je že dovolj odraščena za presaditev.

Društvo pomaga z nasveti in rastlinam tudi podjetjem in ustanovam, ki se zanimajo za ureditev okolice svojega obrata in stanovanjskih hiš. Nasvet, kako lepo urediti okolico domačije v mestu, da bo prijetna za stanovalce in tujce, dobi vsakdo.

Olepševalno društvo v Novem mestu zasluži za svoje prizadevanje in uspešno delo pohvalo in posnemanje!

Vojaki pozdravljajo

Iz Obrenovca pošiljajo vsem sorodnikom, znanec in vsem Dolenjcem najlepše pozdrave: Martin Kalin, Viktor Hudoklin, Ivan Mečan, Venceslav Pate, Jože Zelenik, Franc Erlich, Janez Kambič, Jože Kutnar, Jože Golobič in Alojz Ivančič.

Iz Aleksinca v Srbiji pozdravljajo domače, znanec in sosaščane: Alojz Kralj, Valentin Zupančič, Franc Gruden, Anton Simič, Martin Furlan, Anton Bevk in Martin Ferkol. Vsi sporočajo hkrati, da jim prinaša največ novic, pozdravov in veselja iz domačih krajev Dolenjski list, ki jih obiskuje redno vsak teden.

Podvodna skladišča

V Svidcu na posebnem načinu skrbe za zalogo živil za primer pomanjkanja. Vlada ima pravico, da lahko predpiše vsakemu veletrgovcu z živil, koliko živil mora imeti na zalogi za »železno rezervno«. Švica ima razen tega še velike zaloge živil v jeklenih tankih, ki so v jezerih, torej v vodi. To so predvsem zaloge žita in olja. Ko so za poživljanje po petih letih odprli tako podvodno skladišče, so ugotovili, da je pšenica povsem zdrava in njena kaljivost prav tako kot pred vkladitvenjem.

Krava v postelji

Kmet Santo Pigiatti iz predmestja Verone v Italiji je izgubil edino kravo. Iskal jo je povsod, prijavil izgubo policiji, toda nič. Krave nikjer. Utrujen in žalosten po brezuspešnem iskanju se je zvečer vrnil domov in se hotel vležti na posteljo. Toda na postelji je lepo »ležala« izgubljena krava in preudarno prežvekovala.

Kraljica proti vonju čebule

Lastniku neke občestne stojnice v Londonu so prepovedali servirati gostom praženo čebulo s hrenovkami. Vzrok? Stojnica stoji ravno nasproti posebnemu vhodu na kraljsko dirkališče. Ta vhod potrebuje kraljica s svojim spremstvom, kadar gre gledat kraljske dirke. Kraljici in spremstvu gre baše duh čebule preveč v nos.

DOLENJSKI KULTURNI FESTIVAL v KOSTANJEVICI

V dneh od 28. septembra do 21. oktobra bo v Kostanjevici na Krki pod pokroviteljstvom narodnega heroja JOZETA BORŠTARJA Dolenjski kulturni festival z naslednjim okvirnim sporedom:

Bedrih Smetana: PRODANA NEVESTA v izvedbi ljubljanske Opere. V glavnih vlogah nastopajo solisti: Vilma Bukovecva, Mirko Brajnik in Ladko Korošec.

Platon: SOKRATOVA SMRT v izvedbi prvakov ljubljanske Drame. V glavnih vlogah nastopajo Lojze Potokar.

Večer jugoslovanskih ljudskih plesov v izvedbi Mariborske akademске folklorne skupine iz Ljubljane.

Prežihov Voranc: PERNJAKOVI v izvedbi domače gledališke družine.

O'Neil: ANA CHRISTIE v izvedbi domače gledališke družine. — Lado Smrekar: KLOŠTRSKI ZOLNIR v izvedbi domače gledališke družine.

LITERARNI VEČER vodilnih slovenskih književnikov z uvodno besedo JOSIPA VIDMARJA, predsednika Akademije znanosti in umetnosti. Svoja dela bodo brali pesniki: MATEJ BOR, dr. ALOJZ GRADNIK in CENE VIPOPIK ter pisatelj: FRANCE BEVK, KRANJ IN MIŠKO KRANJEC.

RAZSTAVA UMETNIŠKIH DEL najbolj znanih slovenskih slikarjev in kiparjev. Doselej je objubil sodelovanje nad dvajset umetnikov med njimi: Boris Kalin, Riko Debenjak, Stojan Batič, France Kralj, Drago Tršar, Zoran Dizek, Vlado Lamut, Bogdan Boršič, Lojze Perko, France Mihalč, Božidar Jakac, Vladimir STOVČEK, Tone Kralj, Franjo Stiplovec in dr. Raz-

stavo bo otvoril predsednik Društva lik. umet. Slovenije Ivo Šubic, ki bo prav tako razstavljal.

Odkritje spominke plošče pesniku JOZETU CVELBARJU. Govoril bo univ. prof. dr. ANTON SLODNJAK.

Odkritje spominke plošče slikarju in kiparju JOZETU GORJUPU. Govoril bo akademik BOŽIDAR JAKAC.

Razstava obrtniške dejavnosti občine Kostanjevica-Podbočje.

Predstave bodo v arhaidnem dvorišču kostanjeviškega samostana in v Domu kulture v Kostanjevici. Domača gledališka družina bo po eno predstavilo od vsake domače uprizoritve dala tudi v Domu kulture v Podbočju. Po predstavi Prodane neveste bo Vinarska zadruga iz Kostanjevice priredila dolenjsko trgatve s pokušnjo nove portugalke.

Rezervacije za vse prireditve bo sprejemala festivalna pisarna od 20. t. m. dalje. — Prednost bodo imeli množični izleti.

Dolenjski kulturni festival je doslej največja kulturna prireditve na Dolenjskem. Siroko zasnovani načrt, pri katerem sodelujejo najvidnejši predstavniki slovenskega kulturnega in javnega življenja ima namen duhovno emancipirati od kulturnih središč oddaljeno prebivalstvo in mu prikazati najvišje dosežke tako domače kot obče slovenske kulture.

Delovni kolektivi, društva in ustanove, organizirajte v festivalnih dneh skupinske izlete pod Gorjance in hkrati obiščite festivalne prireditve.

Priljubljeni odbor

Medved Simo

Na medveda Simo bi prav gotovo pozabil, kot sem pozabil že na toliko zverin iz časov NOV, če me ne bi nanj spomnila polemika okoli izsleditve, ki kaže delajo veliko škodo in celo napadajo ljudi. V moji orumeneli beležnici iz leta 1942 najdem opombo, da sem se nekoga dne ob roški ofenzivi srečal prav zblizu s kosmatincem, ki sem ga krstil za Simo, kot je dobil ime njeov prednik v tem področju. In za uvod nekaj o tem in drugih prednikih mojega Sima.

Dogodek v Marinjaku

Vem, da je prava domovina medvedov Kočevski Rog. Od tod hodijo posamič ali v družinah na razna stetišča v druge nižinske kraje in gozdove. Eno takih priljubljenih letovišč medvedov in druge divjadi je gozd Marinjak med Vinico, Bojanec in Ziljami. Pa se je dogodilo, da je eden takih kosmatih letoviščarjev v tem gozdu žalostno končal.

Bilo je to oktobra 1924. Medved, ki se je zadrževal v tem gozdu, je zahlačen nekoga dne nenavno pred dve ženski, ki sta želi stajali. Nič se ni oziral na preplašeni ženski, lepo se je

vsedel in pričel tihno brundati, kot bi ponavljal kako arijo. Ženski sta onemeli od strahu, končno pa jo na vsi moči ugovili proti domu. Pridirjali sta v Podklanec in povedali strašno novico o srečanju s kosmatincem. Med tem, ko so lovci ugovili, ali bi šli na medveda ali ne, je divji lovec Janez Stefančič — sedaj izseljenec v Kanado — hitro odšel za medvedom. S pomočjo psa ga je hitro izsledil in ustrelil. Kroglja je zadela kosmatinca v prsi. Smrtno ranjen žival je rjavela in lomila veje. Počli je še en strel in kralj na ših gozdov je oblezel negiben Stefančič se je zavedel prekrške Obvestil je o tem tovece, ki s prevzeli krivdo nase.

Podklančani si privoščijo medveda

Za vas Podklanec pri Vinici je bil 19. oktober 1924 pomemben dogodek. V vas so pripeljali na vozu ubitega medveda. Stari in mladi so ogledovali veliko kosmato žival. Otroci so smatrali to za tako velik dogodek, da ta dan niti v šolo niso šli. Lovca Janez Moravec je medveda izkožil. Ljudje z orožniki vred so ugotovili, da je

medvedovo meso užitno, zato so ga razdelili in pojedli. Ostale so samo šape, s katerimi so se otroci dolgo igrali na pust z njimi strašili. Nihče ni vedel,

da je to bil medvedove šape prav poslastica.

Po nekaj letih se je pojavil na Marinjaku spet velik medved. Menda je postal kar stari lovec gost tega prelepega kraja. Ljudje so ga često videvali, to

da povedal ni tega nihče, iz bojazni, da se gostu ne bi spet kaj primerilo. Tako se je medved kar dobro udomačil. Večkrat je strašil živino, ki se je pasla tod, a se izogibal Marinjaku. Medved je malo »čebularil«, sem in tja je poizkusil tudi zoreči oves, koruzo in druge pridelke, in tudi drugače skrbel za zimsko zalogo toliče pod svojim kožuhatim plaščem. Šile ni delal nikomur. Ne vem, kdo je prvi dal temu gostu ime Simo.

»Simo« je pilizal steklenico vina...

Čprav je medved na poled smišla žival, ima tudi dokaj smisla za šale. O tem je čistokrat pripovedoval stari kmet Matija Malesič, lastnik gozda Marinjak. Ko se je Matija mudil pri delu v gozdu, mu je medved večkrat pospravil malico. Ob neki priliki mu je spil celo vino. To je napravil tako, da je steklenico prevrnil in potem li zalazilo tekočino. Vino pa mu je menda takoj stopilo v glavo, kajti kmet ga je zagledal, kako se je premetaval po zemlji in se igral s steklenico. Točkrat mu ni zaupal, kajti ni vedel, če ne bi pilizal medved steklenico, zato se je hitro umaknil.

Na Marinjaku v jeseni 1942

Moja želja, da bi videl živega kosmatinca v naravi, se mi je nepričakovano izpolnila. Vojne razmere, zlasti pogoste ofenzive in akcije okupatorja, so tudi mene partizana-aktivista OF potisnile globlje v gozd. V začetku oktobra 1942 sem bil nekaj dni povsem navezan samo na gozd. Znašel sem se na Marinjaku. Na vrhu hribov je raslo veliko stoletno krošno drevo, divja hruska, ki jo imenujejo tudi skorš. To leto je rodila sladke in sočne sadeže, ki so padali na tla in se mehčali na zemlji. Pod to drevo sem hodil vsak dan na svoj obrok hrane.

Nekoga dne sem nabral več sadežev. Odšel sem z njimi v bližnji gozd, sedel na tla in pričel jesti. Čudovite barve jeseni in veličastni mir gozda sta me tako vsega prevzela, da bi bil kmalu pozabil na ropot strojnice in streljanje topov. Tolikokrat sem že hodil skozi gozd, pa vsega tega, teh lepot in zanimivosti gozda ter njeovih tiščin posebnosti in zanimivosti nisem opazil. Sedaj sem spoznal to, česar prej sploh nisem videl.

Srečanje s kosmatincem

Moje na pol sanjavo razmišljanje in občudovanje gozda, je prekinilo pokanje suhega drčja in nerazumljivi glasovi, ki so

Na klopi smo dremaje počakali dneva. Mesto leži na desni obali ogromne reke Amur, ki je sposobna za plavbo večjih parnikov. Vedeli smo, da na levo stran reke, kamor smo hoteli priti, ne bo tako enostaven prehod, ker je bil most zastražen od Japoncev. Tretji dan smo našli nekoga starega ribiča, ki je bil tudi na boljševiški strani; ta nam je zagotovil, da nas prepelje na levi breg.

Usledil smo se v njegov čoln ter pomagali veslati čez deročo in široko reko. Zaneslo nas je kar devet kilometrov niže od tam, kjer smo začeli veslati. Plačila ni maral. Na levem bregu smo pri mostu dobili boljševiško stražo, ki nas je ovedla v bližnjo vas na komando. Moram pa reči, da sem dobil to njih kaj slab vtis. Vzeli so mi vse zemljevide, ki sem jih imel pri sebi zaradi orientacije, ter niti slišati niso hoteli, ko sem jih prosil, naj mi puste vsaj enega. Verjetno so to bili kriminalci, ki so nekje pobegnili iz zapora v času revolucije. Dogajalo se je, da so taki zaporniki, ki se jim je nudila srečna priložnost, da so zapustili ječo, zadrževali osvoboditeljem, da so bili zaprti zaradi politike. Toda tu in tam so jih tudi zavrnili: »Da, da, toda vaša politika se je vrтела okrog tujih žepov.«

Zato sem se podvil, da se jim čimprej odkrižam. Odšel sem s prvim vlakom naprej proti Blagovješčensku brez obeh mornarjev ter dospel srečno tja. Poiskal sem si delo pri nekem mojstru, ki je delal za vojsko ter mu pomagal kakta dva meseca, dokler mi rana ni popolnoma ozdravela. To je bilo v avgustu leta 1921. Kljub prošnji obrtnega mojstra, da naj delam pri njem dalje, sem se pridružil polku, ki se je imenoval Internacionalni komunistični polk. Našel sem nekaj starih znancev iz Nikolisk-Ussurijska. Pri polku je bilo največ Madžarov, drugi so bili Nemci, pa tudi Slovanov nas je bilo precej. Formirali so inženirski bataljon, ki je imel nalogo popravljati mostove. Bela garda je bila že v popolnem razsulu, je ataman Semenov se je zadrževal okrog mesta Čite, kjer je imel svoj štab. Tudi on je vedel koliko je ura ter skušal pobegniti preko reke Čilince z naropanim bogastvom v Mandžurijo. Ko je videl, da bi lahko padel v roke našim, je pobegnil z letalom, čeprav ga je bilo tako strah, da so mu morali oč zavezati, preden je vstopil.

Pustil je vso vojsko njeni usodi. Polovica naše amurske divizije je čakala njegovo vojsko na reki Onon, druga polovica, kjer sem bil tudi jaz, pa jih je gonila proti postaji Kitajski Razjezd. Ko smo prišli do tja, smo zvedeli, da bodo skušali izvršiti protinapad. Zavezli smo bojne položaje in čakali vso mrzlo noč, toda bilo je vse mirno. Patrulja je javila, da je sovražnik pobegnil proti Mandžuriji. Ni se jim posrečilo razstreliti mostu, pač pa so vlak, ki je v prvem vagonu vozil eksploziv, poslali po tračnicah navzdol proti mostu, da bi ga tako uničili. Preden pa je prvi vagon prišel na cilj, je že izbruhnila eksplozija, ki je iztirila sedem vagonov; drugi so ostali nepoškodovani na tračnicah. Most smo torej lahko uporabili za prehod in se lotili zasledovanja bežečih belogardistov. Naš inženirski bataljon je odstranil prevrnjene vagonne in popravil progo, po kateri je drugi dan že privozil naš oklopni vlak.

Naslednji dan se je sovražnik nekoliko zbral in nas skušal napasti z oklopnim vlakom. Ni pa vedel, da gre v nastavljen past. Tik poleg nas je bila stražna hišica ob progi, ki je zavrnila pogled. Hoteli so nas napasti, ko smo pospravljali razrušeni most čez reko Čitinko, toda naš oklopni vlak, za katerega napadalec ni vedel, je za hišico že čakal. Ko se je sovražnik približal je vžgal po njem z dvema topovima in takoj zadel lokomotivo. Ostala pa je še toliko nepoškodovana, da je takoj odpeljala nazaj. Potem smo po progi šli brez ovir naprej. Le na dveh manjših rekah smo morali popravljati mostove, da smo lahko vozili za bežečimi belogardisti. Borb z njimi nismo imeli, ker so neprestano bežali proti kitajskemu ozemlju. Računali so, da bodo tam na varnem. Prišli smo do postaje Olovjan na reki Onon, ki se izliva v Amur.

Bilo je 28. oktobra 1921. Po daljšem lepem jesenskem vremenu se je zaradi burje temperatura naglo znižala, naletal je sneg in po reki Onon so že začele plavati ledene plošče, ki so se v treh dneh že strdile v pol metra debel led. Mnogo naših, ki so bili lahko oblečeni, je dobilo hude ozeblina na rokah in nogah. Ker bolnišnice ni bilo, so se zatekli v gostoljubne hiše v bližnji okolici. Kljub strašnemu mrazu smo nadaljevali pot in popravljali most čez reko Onon. Računali smo, da bo led vzdržal in smo kar nanj polagali tračnice. Zaradi prevleke teže pa se je led na dolžini 50 m vrtil in le malo je manjkalo, da nismo padli v mrzli rečni grob. Čež nekaj dni se je ledena greda znova ojačala, nadaljevali pa smo z delom in dovršili prehod v toliko, da so ljudje vagon brez lokomotive rinili na drugo stran. Tam je teren padal navzdol in smo lahko brez lokomotive vozili vagon s hrano in obleko za našimi, tu in tam pa je bilo treba zapreči konja. Ostali so nam še topovi in tanki, ki jih je bilo treba tudi spraviti čez. V ta namen je naš komandant ukazal nasakati velikansko množino vej, ki so jih položili čez led tako, da so se vrhovi vej stikali. Veje so bile nametane 1 m visoko in 10 metrov široko. Potem je zbral vse, kar leže in gre, tudi civile, da so ponoči zalivali veje in je bil zjutraj ledeni most sposoben za prevoz topov in tankov. Toda pod tankom je začel led le škripati in potegnili so ga nazaj.

Kongres slovenskih zgodovinarjev

Od 23. do 25. septembra bo na Ravnah X. zborovanje slovenskih zgodovinarjev. Prireditve bo predvsem v proslavitve štiridesete obletnice Oktobrske revolucije. Zgodovinarji si bodo ogledali Mežiško dolino, Prežihovo domačijo v Kotljah in Maribor.

oznanjali, da je v bližini živo bitje. Za vsak primer sem pripravil vso svojo orožje, ročno bombo in star samokres na bobenček. Glasovi so pastali čedalje močnejši. Napeto sem gledal v tisto smer, in iz gostega grmičevja, ki se je kar razmikalo, se počaka velika žival, ki jo prvi hip nisem niti poznal. Medved, saj to je vendar medved, sem sam pri sebi skoraj na glas vzkliznil! Majhna uteša, kratke gobček in dvoje drobnih oč izpod kosmatega čela. Kako lepa žival!

V meni sta se v trenutku spopadla strel in radovednost. Moja davna želja, da bi videl živega medveda v naravi, se je nepričakovano izpolnila. Bil sem srečen, ali kaj, če me medved zagleda in napade? V eni roki sem stiskal odvitvo bombo, v drugi samokres. Sklenil sem, da ne pobegnem, naj se zgodi karkoli. Nekaj upanja sem polagal tudi v svoje noge, ki so bile zaradi neprestanih maršev in pohodov kar dobro razšibane in urne. Kar bo pa bo — sem sklenil in opazoval medveda.

Ostanek malice sem pustil medvedu

Kosmatinec je počasi približal do skorša. Za trenutek se je ustavil, povohal in pričel pobirati sladke sadeže, ki so ostali meni. Sedaj sem doumel, zakaj so bili sadeži na tleh večkrat pomodranji. Seveda, na malico sva sem hodila dva, ne da bi vedela drug za drugega. Medtem ko sem ga opazoval, se je dvignil na zadnji nogi, s prvimi pa krepko butal ob debla drevesa. Očitno si je zaželel več svežih sadežev. To »drmanje« drevesa je ponovil nekajkrat. Pri tem se mu je na soncu lesketal lep temorjav kožuh. Ker nisem opazil, da bi on mene močil pri malici, sem bil tudi jaz toliko vlijuden, da sem se umaknil. Potihoma sem se sp plazil nazaj in pričel teči, kot da bi me v resnici lovil, in se je menda kar ostal pri malici. Med umikom sem se spomnil pripovedovanja starega Malesiča, po domače Čaporja, o medvedu Simi, pa sem sklenil, ostane tudi ta v mojem spominu kot medved Simo.

Tudi po vojni prihajajo medvede na »letovanje« v ta področja. Naši gozdovi so lepi in bogati. Če pa kdo sreča v gozdu kosmatinca, naj se vede proti njemu tako, kot sem se jaz. Ne bo mu žal, če pretrpi malo strahu, kot ga ni žal meni.

Janez Vitkovič